

JOŽE

**Časopis za literaturo, jezik in
kulturo**

Branje je za duha to, kar je telovadba za telo. (Steele)

Mnogo ljudi bere, toda malo jih zna brati. (Madame de Warnes)

Soba brez knjig je podobna telesu brez duše. (Cicero)

***Samo nadarjenost ne naredi pisatelja, za knjigo mora biti še človek.
(Emerson)***

Knjiga je pisatelju to, kar je lepotici njena zrcalna slika. (Jean Paul)

***Literatura je posel, v katerem moraš neprestano dokazovati svoj
talent ljudem, ki ga nimajo. (Jules Renard)***

Nobena knjiga ni tako slaba, da ne bi bila za kaj koristna. (Plinij)

***Ni ga bilo velikega pesnika, ki ne bi bil tudi globok filozof.
(Coleridge)***

***Knjiga je v celoti pot od zlega k dobremu, od krivice k pravici, od
napačnega k resničnemu, od noči k dnevu. (Hugo)***

Branje je najboljšo učenje. (Puškin)

***Da človek postane pesnik, mora biti ali zaljubljen ali nesrečen. (Lord
Byron)***

Knjiga je prijatelj, ki nikdar ne razočara. (Johnson)

KAZALO:

ZBORNİK O PLEČNIKU.....	4
TEDEN PISANJA Z ROKO.....	33
LITERARNE DROBTINICE.....	54
Naše basni.....	58
SODOBNI KONSİ.....	61
RAZMIŠLJAMO O LITERATURI.....	69
<i>Don Kihot kot parodija viteških romanov (M. de Cervantes: Don Kihot).....</i>	<i>70</i>
<i>Podoba nekega časa (J. Austen: Prevzetnost in pristranost).....</i>	<i>72</i>
<i>Moje razmišljanje o Črtomirju (F. Prešeren: Krst pri Savici).....</i>	<i>74</i>
<i>Žrtvi blišča neke družbe (F. S. Fitzgerald: Veliki Gatsby).....</i>	<i>77</i>
ČUDEŽNI FELIKS IN VELIKI GATSBY, UJETA V SLIKO.....	80
MOJE SREČANJE S PLEČNIKOM.....	83

ZBORNİK O PLEČNIKU

Zbornik je nastal na delavnici ob Plečnikovem dnevu v šol. letu 2022/23 pod mentorstvom profesorice Mojce Kolenik in Žive Željeznov.

Zbornik o Plečniku

UVODNIK

20. januarja 2023 je bil na naši šoli poseben dan – Plečnikov dan, ko so se lahko dijaki seznanili z življenjem in delom Jožeta Plečnika ter se sami preizkusili kot ustvarjalci nečesa novega.

Plečnikovi dnevi imajo na naši gimnaziji dolgoletno tradicijo. Prvič smo jih organizirali v šolskem letu 2004/2005 z vodilno mislijo »Kulturna dediščina v rokah mladih«, od takrat dalje pa so vsako leto januarja predstavljali uvod v Plečnikova Srečanja.

V preteklosti so ti dogodki trajali ves teden, temeljili so na sodelovanju dijakov, staršev in učiteljev. Dijaki so se predstavili z različnimi zunajšolskimi dejavnostmi in dosežki, starši so delili svoje izkušnje z delovnih področij, potovanj in drugih aktivnosti, učitelji smo z dijaki predstavili različne izdelke, projekte ...

V okviru prvih Plečnikovih dni sva urednici tokratnega zbornika 27. 1. 2005 z dijaki organizirali literarni večer ob zaključku literarnega natečaja INTERVJU Z JOŽETOM PLEČNIKOM. Gost večera je bil g. Damjan Prelovšek, velik poznavalec Jožeta Plečnika in njegovega dela, dogodek pa je popestril glasbeni program naših dijakov.

Tudi zadnji Plečnikovi dnevi temeljijo na predstavljeni tradiciji. S spremembo koncepta izvedbe pred nekaj leti so se s tedenske dejavnosti preobrazili v pestro in ustvarjalno bogato enodnevno izkušnjo. Aktivni so vsi dijaki in vsi profesorji, ki organizirajo dejavnosti v skladu z vodilno idejo posameznega Plečnikovega dne.

Ena izmed delavnic, na kateri so dijaki lahko pokazali svojo ustvarjalnost, je bila tudi izdelava zbornika o Jožetu Plečniku. Mentorici sva prijavljenim dijakom 1. in 2. letnika v uvodnem delu predstavili področja Plečnikovega življenja in dela. Povezali sva različna strokovna področja, poleg slovenščine še sociologijo, pedagogiko, likovno snovanje, IKT ... V nadaljevanju so dijaki tvorili besedilne vrste ali ustvarjali slikovno gradivo. Dve šolski uri sta zelo hitro minili in rezultat dela dijakov je predstavljen v zborniku.

Tudi tokrat velja: v spoštovanju tradicije so temelji za prihodnost trdnejši.

Mojca Kolenik in Živa Željeznov

JOŽE PLEČNIK

Jože Plečnik, rojen 23. 1. 1872 v Ljubljani, je bil znan slovenski arhitekt. Njegova raznolika dela v največjih prestolnicah Evrope, kot so Dunaj, Ljubljana in Praga, še danes vplivajo na bodoče generacije arhitektov. Po mnenju večine je največji slovenski arhitekt.

Rojen je bil v Gradišču ob Gregorčičevi ulici v Ljubljani kot eden od štirih otrok očetu Andreju in materi Heleni. Po prvem neuspešnem letu šolanja na nižji gimnaziji je šolo opustil in delal kot vajenec v mizarški delavnici svojega očeta. Čez čas je svoje šolanje nadaljeval v Gradcu, kjer se je izučil za umetnostnega mizarja in načrtovalca pohištva. Po končani graški šoli je nadaljeval šolanje na Dunaju, kjer je njegov talent opazil profesor Wagner, ki ga je sprejel v svojo mojstrsko šolo; po začetnem neuspehu ga je Wagner sprejel v svoj atelje, ki mu je omogočil nadomestitev manjkajoče splošne izobrazbe.

Leta 1901 je odprl samostojni atelje na Dunaju, načrtoval je hiše in vse njene detajle. Z oblikovanjem pohištva je dosegel velik ugled v mestu.

Leta 1921 je najprej predaval na Tehniški fakulteti v Ljubljani. V Trnovem si je zgradil hišo, ki je še danes namenjena ogledom. Poleg hiše stoji trnovska župnija, katere nekdanji duhovnik je bil njegov zelo dober prijatelj Finžgar. Med njegovim življenjem v Ljubljani pa je vzporedno preurejal grad v Pragi.

Umrli je 7. 1. 1957 v Ljubljani, star 84 let, pokopan je na ljubljanskih Žalah, ki spadajo med eno od njegovih arhitekturnih del.

Zapisali: Ella Klemenšek in Nina Pavlin, 2. F

Plečnikov čaj

Ali se želite počutiti pomlajene?
Ali želite biti veseli?
Ali želite imeti čisto kožo?
Potem je Plečnikov čaj pravi za vas.

230.10€
23.01€

Avtorja reklame: Nik Špoljarič, Tian Terbec, 2. D

Sara Brvar, 1. b
20.1. 2023

DELA

Dunajsko obdobje:

- Zacherlova hiša (1900-1905)
- Cerkev Sv. Duha (1908-1913)

Ljubljansko obdobje:

- Trnovski most na Gradaščici (1928-1932)
- Tromostovje (1929-1932)
- Del gimnazije Jožeta Plečnika (1939-1947)

Praško obdobje:

- Cerkev Psv. Srca Jezusovega (1921-1932)

PIL GA JE PLEČNIK, ZAKAJ GA NE BI TUDI TI?

Plečnikov čaj

Čaj je primeren za uživanje sveže pripravljen ali ohlajen, kot napitek za vse generacije, otroke, odrasle in nosečnice. Eno malo čajno žličko mešanice zelišč Plečnikovega čaja prelijemo z 2 dcl vrele vode, pokrijemo, po 4-6 minutah precedimo in po potrebi sladimo z medom, lahko dodamo limonin sok.

PLEČNIKOV ČAJ,

KUPI GA ZDAJ!!!

KUPI ZDAJ

Avtorja reklame: Urh Steklačič Cerkevnik, Žan Žitnik, 2. C

JOŽE

P L E Č N I K

- slovenski arhitekt
- rojen : 23. januar 1872, Ljubljana
- umrl : 7. januar 1957, Ljubljana
- umetnine : park Tivoli, Tromostovje, čevljarski most, Plečnikova hiša, Rimski zid, NUK, Žale, Trnovski most, križanke ...

- ljubitelj turške kave
- ima svoj čaj
- Jožetova Ljubljana, naša Ljubljana

HIŠA BREZ OKRASA NA
FASADI, JE KOT ČLOVEK,
KI SE NIKOLI NE SMEJI!

BODI JOŽE, BODI TI :)

EMA
Jožeta
2.5

Intervju z Jožetom Plečnikom

Novinar: »Gospod Plečnik, lep pozdrav in dobrodošli pri nas.«

Jože Plečnik: »Ja, ja, hvala. Vstal sem iz groba za tole, tako da prosim, da čim prej opravimo. Lahko samo še vprašam, katero stoletje je to?«

Novinar: »To je 21. stoletje, v letu 2023 smo.«

Jože Plečnik: »Torej sem spal samo 66 let?!?«

Novinar: »Ja, izgleda tako, gospod Plečnik. Torej prvo vprašanje. Kaj bi v življenju naredili, česar niste uspeli, oziroma ali kaj, kar ste naredili v življenju, obžalujete?«

Jože Plečnik: »Naredil sem bolj ali manj vse, kar sem hotel. Edina stvar, ki pa jo obžalujem, je NUK.«

Novinar: »NUK? Ampak zakaj? Saj je prelepa stavba.«

Jože Plečnik: »Nekatere stvari pač za vedno ostanejo skrivnost.«

Novinar: »... Mmmm, v redu.«

Jože Plečnik: »Lahko še jaz vas nekaj vprašam?«

Novinar: »Seveda, gospod Plečnik.«

Jože Plečnik: »Ali so že izumili stranišče za duhove?«

Novinar: »Mislim, da ne, gospod Plečnik.«

Jože Plečnik: »...«

Novinar: »Še zadnje vprašanje. Katero je vaše najljubše delo, ki ste ga narisali?«

Jože Plečnik: »To mora biti Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana. Ali so vam moja dela drugače všeč?«

Novinar: »Ja, zelo. Moje najljubše je verjetno NUK.«

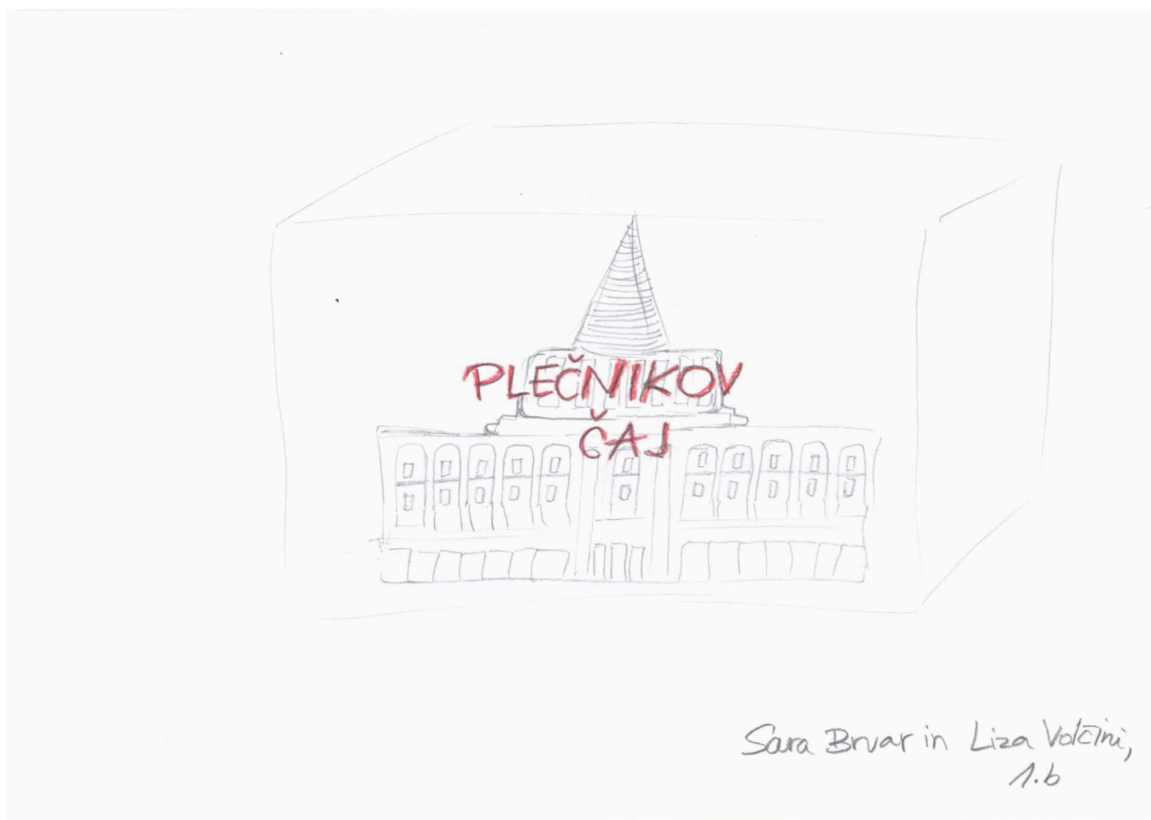
Jože Plečnik: »Če še enkrat to rečete, boste tudi vi potrebovali stranišče za duhove!!«

Novinar: »V redu, to je bil naš slavni arhitekt Jože Plečnik. Gospod Plečnik, hvala, da ste se zbudili iz groba za nas.«

Jože Plečnik: »Bilo mi je v čast spoznati vas. Zdaj pa se mi mudi nazaj v grob. Nasvidenje, gospod novinar.«

Novinar: »Nasvidenje, gospod Plečnik.«

Zapisała: Svit in Kjar Pajk Gerkšič, 1. A

JOŽE PLEČNIK

Krajša pesem

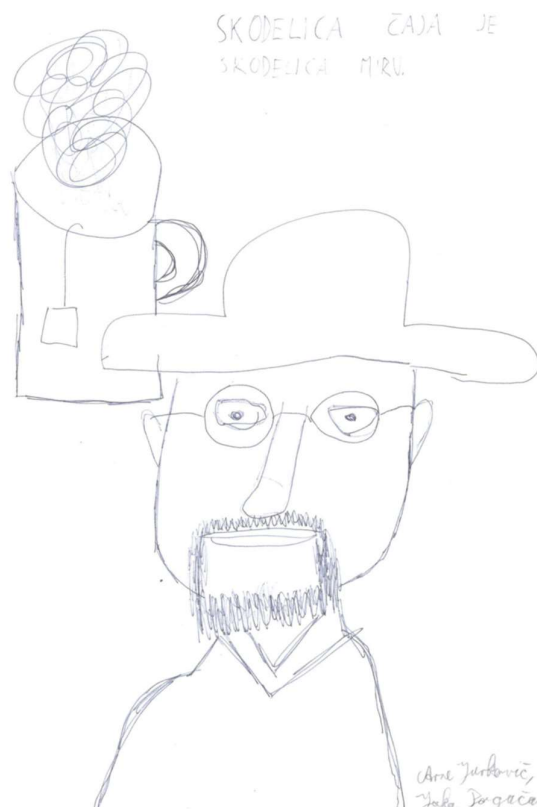
Jože Plečnik je arhitekt, ki gradi naš svet.

S Finžgarjem se hihita, ko se zabavata.

Ko se zdani, Jože Plečnik Tromostovje že gradi,
nato v knjižnico NUK odhiti.

S študenti se ukvarja, branjeveke pozdravlja,
nato se domov odpravi, da si kosilo pripravi
In pozdravi sestro Marijo, ki z njim poje kosilo.

Nik Pleskovič, Svit Zibelnik, 2. E

Ljubljana, 20.1.2023

Spoštovani gospod Pleznik!

Slišali smo, da ste vi eden boljših arhitektov daleč na okoli. Če ste se kdaj sprehajali po Šubizevi ulici, ste morda opazili, da bi bilo potrebno na vogalu dograditi oziroma zgraditi kakšno koli zgradk. Menimo, da bi se najbolj spodobilo, da bi naredili gimnazijo. Prosimo vas, če bi si lahko vzeli malo časa, da bi naredili zasnovo za novo gimnazijo v kateri bi se ljubljanski dijaki udobno počutili. Da bi se dijaki učili v miru, bi morali najti nekakšno rešitev, saj sta Šubizeva in Slovenska kar precej prometni in menimo, da bi bilo to zelo moteče.

Res bi bili zelo hvaležni, če bi si vzeli časa in narisali zasnovo za novo gimnazijo.

Lep pozdrav,

Maksim
Kostriz

PREDSTAVITEV OSEBE PO PRIPOVEDOVANJU ARHITEKTA SVATOPLUKA KASALA

Jože Plečnik je bil izredno blag mož. Kot človek je bil asket. Na življenje je imel popolnoma samosvoje poglede. Posvetnih stvari ni cenil, saj jih preprosto ni potreboval. Ni imel družine, niti žene. O njegovem odnosu do žensk ne vem ničesar in prepričan sem, da ni človeka, ki bi o tem kaj vedel, ker preprosto ni imel kaj vedeti.

Pred kratkim so ga na avstrijski televiziji imenovali »menih«. Menim, da je karakteristika primerna. Imel je eno samo ljubico, ki se imenuje arhitektura. Tej ljubezni je bil predan sleherni trenutek svojega življenja. Uporabiti obrabljene fraze, da je bil izredno moder, inteligenčen in pošten je premalo. Plečnik je bil mnogo več. Neuklonljivo je zaupal svoji arhitekturi. Pri obravnavanju njegovega projekta cerkve v Šiški je nek mlad redovnik predlagal določene spremembe. Plečnik ga je odločno zavrnil rekoč: »Kar znam, sem napravil. Popravljeni ne mislim ničesar.« Vendar je po tem pogovoru zelo trpel.

Bil je izreden Slovenec. Znale so njegove besede, ko je prišlo do italijanske okupacije. Nekaj študentov je nemudoma odhitelo k njemu na dom z novico: »Italijani so v Ljubljani.« Plečnik je mirno odgovoril: »Tudi Rimljani so bili.« Bil je globoko veren mož, vendar tega svojega prepričanja ni vsiljeval nikomur. Zlasti po vojni se je dobro zavedal, da je prišel drugačen čas, s katerim se ni povsem strinjal. O tem z nami študenti ni govoril, vsaj z menoj ne. Bil je tolerant. Iz Plečnikovih ust po vojni nisem slišal besede tovariš, vedno gospod. Tak je pač bil, načelen in dosleden, prilagajal ali hlinil se ni nikomur. To zanj po vojni ni bilo vedno ugodno. Znal je biti tudi šegav in šaljev.

Naj opišem dogodek, kateremu sicer nisem bil priča, zvedel pa sem zanj od starejših kolegov. Nekdanji jugoslovanski kralj Aleksander ga je ob neki priložnosti povabil v svojo rezidenco na Bledu na ogled ročno izrezljanega pohištva, ki ga je bil dobil v dar iz Turčije. Kralja se je tedaj obvezno nagovarjalo z »vaše veličanstvo«. Plečnik pa mu je po ogledu preprosto dejal: »Gospod kralj, grdo so vas ogoljufali.«

Plečnik je v svoji arhitekturi močno gojil dekorativne elemente in ni maral niti slišati za moderne smeri konstruktivne arhitekture brez dekoracij zlasti francoskega arhitekta Le Corbusiera in Pereta. Ta nova struja je seveda pljusnila tudi preko naših meja. Profesor je čutil naš nemir, ko smo se mladi začeli zanimati za te misli. Plečnik se je tega bal; to lahko rečem. Zelo značilne so njegove besede, ko je dejal: »Kar zna Corbusier, znam tudi jaz, kar znam jaz, Corbusier ne zna!« S takimi besedami nas je po navadi miril, čeprav je zlasti zadnja leta čutil vse večji vpliv moderne arhitekture.

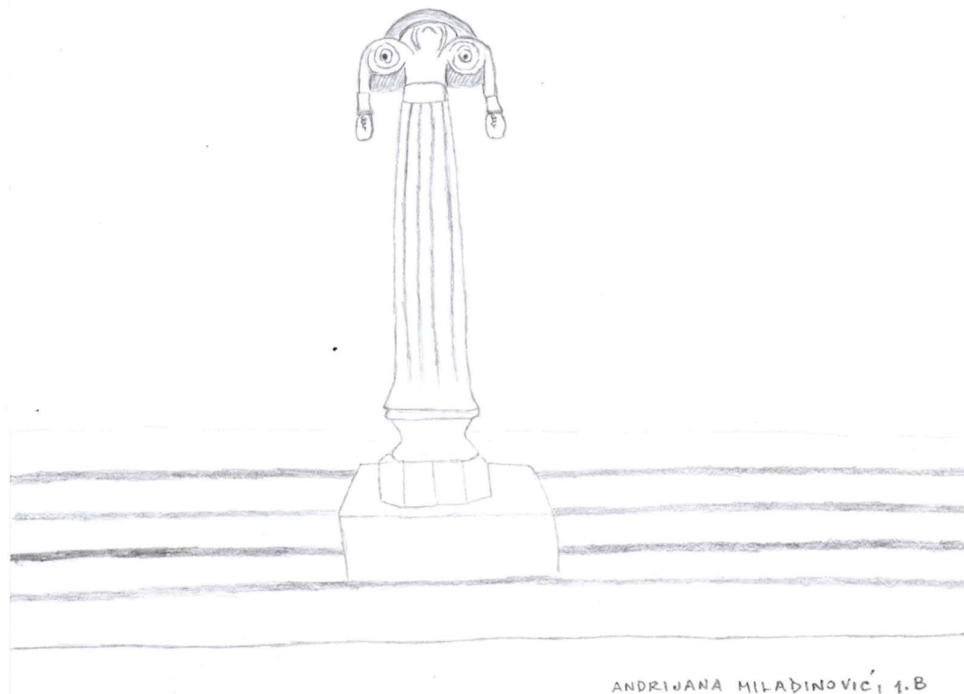
Živo se spominjam, kako sva obravnavala nek dekorativni element moje študijske naloge. Plečnik mi je takrat rekel dobresedno: »Dragec, zdi se mi, da se zaman mučiva, saj boste tako ali tako Corbusier postali. Pomnite pa, da bodo ljudje kmalu spet potrebovali nekaj za dušo in srce.« Obrnil se je in razočarano odšel od moje mize. Bilo je to v prvem povojnem letu, ko za »dušo in srce« res še ni bilo prostora, saj smo komaj odstranili ruševine.

Plečnik nam – svojim učencem – nikdar ni rekel žal besede. Nagovarjal nas je »dragec«, dekletom – študentkam pa je običajno rekel »dragica«. Velikokrat nas je ogovoril tudi z »gospod kolega«, kar se nam je takrat zdelo sila imenitno. Rad je z nami govoril tudi nemško, to pa zato, ker je dobro poznal sočnost nemškega izrazoslovja, saj je dolgo živel na Dunaju. Rad pa je govoril tudi češko, zlasti z menoj, saj je vedel, da sem češkega rodu. Običajno mi je rekel »milačku«, kar v češčini pomeni dragec.

Zapisala: Lara Habuš

Vir:

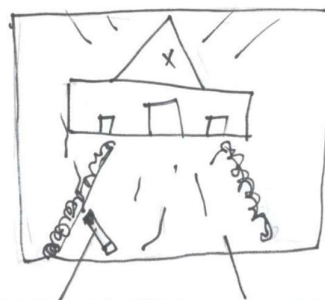
<https://mgml.si/sl/plecnikova-hisa/novice/880/kaksen-je-bil-plecnik-kot-clovek/>

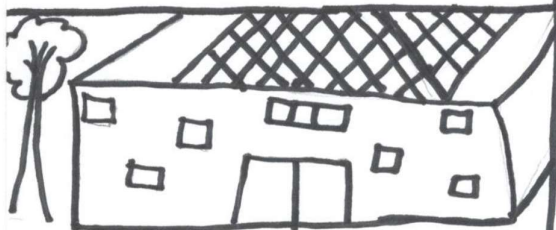
ANDRIJANA MILADINOVIC, 1.B

ZAČETEK

ČE BI JOŽE PLEČNIK ZGRADIL
PARLAMENT, KOT SI GA JE ZAMISLIL

MIŠA + KATJA 2.C**NACRT ZA PARLAMENT****GRAJENJE PARLAMENTA...****SE NADAJUJE**

DESET LET KASNEJE...

niša + Katja 2.c

KONEC

PREDSTAVITEV OSEBE: JOŽE PLEČNIK

Jože Plečnik je bil slovenski arhitekt in univerzitetni profesor, rojen je bil 23. januarja 1872 v Ljubljani. Živel je v družini mizarja Andreja, ki je bil po rodu iz Logatca, in matere Helene, ki je bila iz družine Molka. Plečnik je imel dva brata ter sestro. Po neuspešnem letniku gimnazije je začasno opustil šolanje, zato ga je oče vzel kot vajenca v mizarstvo delavnico. Pozneje je šolanje nadaljeval na Državni obrtni šoli v Gradcu z deželno štipendijo. Po koncu šolanja je bil umetnostni mizar in načrtovalec pohištva.

Liza Volčini 13

Narisala: Liza Volčini, 1. B

Po končani graški šoli je odšel na Dunaj. Pri arhitektu Otto Wagner je zaključil študij leta 1898 kot eden profesorjevih najboljših diplomantov. Wagner ga je zaradi njegovega talenta sprejel v svojo mojstrsko šolo. V enem letu mu je uspelo nadomestiti manjkajočo splošno izobrazbo. Zatem je študij nadaljeval kot redni študent. Prejel je rimsko štipendijo za izvrstno izdelano diplomsko delo o nizozemskem letovišču Scheveningen. Štipendija mu je omogočila pol letno potovanje po Italiji in krajši obisk po Franciji. Po potovanju je Wagnerju pomagal dokončati načrte za postaje dunajske mestne železnice ob kanalu Donave.

Odprl je samostojen arhitekturni atelje na Dunaju leta 1901. Pridobil si je velik ogled v mestu z oblikovanjem pohištva. Plečnik je dokončno zapustil secesijski

slog proti koncu desetletja. Ustvaril je

nekaj ključnih vil, ki so imele inovativne tlorise, najbolj znana je bila Zacherlova hiša. Izdelal je betonsko cerkev Svetega Duha, ki je doživela različne odmeve, večinoma kritične.

Leta 1911 je sprejel povabilo, da ostane profesor na umetniško-obrtni šoli v Pragi. Med prvo svetovno vojno je živel v češki prestolnici. Leta 1921 se je vrnil v Ljubljano, kjer je prevzel vlogo vodilnega predavatelja za arhitekturo. Dolga leta je razmišljal o olepševanju ljubljanskih ulic. Kasneje je postal član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Njegovi učenci in del politikov so ga zelo častili, a sam s svojo arhitekturo ni bil zadovoljen.

Umrli je 7. januarja leta 1957 na svojem domu v Trnovem. Pokopan je v družinskem grobu na Žalah, ki ga je sam zasnoval. Močno si je prizadeval, da bi dal slovenski in

evropski arhitekturi izrazito prepoznavnost z lastnim umetniškim ustvarjanjem. Veliko ljudi meni, da je bil največji slovenski arhitekt zaradi dela na Dunaju, v Pragi, v Ljubljani ter v Sloveniji, ki je bilo zelo kakovostno in raznoliko. S svojim delom je imel močen vpliv na bodoče generacije arhitektov.

Zapisali: Daša Knežević, Ava Ruth Cerar, 2. B

KOVANEC ZA 10 CENTOV

TJAŠA URBANČIČ 1.C

Žiga Rajbar
Šubičeva ulica 1
1000 Ljubljana

Ljubljana, 2. 1. 1920

Jože Plečnik
Karunova ulica 4
1000 Ljubljana

VABILO

Spoštovani g. Plečnik,

vabimo vas na pogovor o novi arhitekturni ideji v centru Ljubljane. V zadnjih letih smo opazili vaše impresivne arhitekturne dosežke in bili nad njimi navdušeni. Na Šubičevi ulici se bo gradila nova izobraževalna ustanova. Zanj potrebujemo vašo spretnost ter mojstrske ideje. Za delo bi bili pošteno plačani in kreditirani. Če ste zainteresirani, se udeležite pogovora, ki bo 1. 2. 1920, na Ljubljanskem gradu.

V čast nam bi bilo sodelovati z vami.

Žiga Rajbar,
urbanist mesta Ljubljana

JOŽE PLEČNIK

Jože Plečnik je najpomembnejši slovenski arhitekt. Rojen je bil 23. januarja 1872 v Ljubljani kot eden izmed štirih otrok očeta mizarja Andreja in mame Heleni. Plečnik je postal očevar vajenec, potem ko je zapustil nižjo gimnazijo zaradi ^{ninega} svojega ~~neuspeha~~. Pozneje je nadaljeval soli na Državni obrtni šoli v Gradcu, kjer se je izučil za umetnostnega mizarja in načrtovalca pohištva. Po končani šoli je odšel na Dunaj, kjer je študent Otta Wagnerja, zaradi katerega se je Plečnik tudi navdušil nad arhitekturo. Po sedmesečnem študijskem potovanju se je Plečnik vrnil na Dunaj, kjer je Wagnerju pomagal dokončati načrte za postaje dunajske mestne železnice.

Leta 1901 je odprl samostojni arhitekturni atelje na Dunaju, s katerim si je pridobil velik ugled. Na Dunaju je prvič zaslovel s svojim delom betonske cerkve Srelega Duha. Leta 1911 se je preselil v Prago, kjer je bil profesor. Leta 1921 se je vrnil v Ljubljano, kjer je predaval na Tehniški fakulteti. Med to dobo se je preselil v Trnovo, kjer si je zgradil dom tik poleg cerkve sv. Janeza Krstnika, kjer je spoznal svojega dolgoletnega prijatelja Frana S. Fintgarja.

Leta 1938 je postal član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. V svoji življenjski dobi je narisal načrte za mnoge ljubljanske, dunajske in praške arhitekturne mojstrovine, kot so: Fromostoye, NUK, križanke, dela na Vegovi ulici in ureditve v Tivoliju, dela na Praškem gradu, kapela Zachert in še mnogo drugih mojstrovim.

Jože Plečnik je umrl 7. januarja 1957 na svojem domu v Trnovem. Pokopan pa je bil v družinskem grobu na Žalah, ki so eno izmed njegovih najbolj znanih mojstrovim.

Vida Metek, 1.B

ŽIVLJENJEPIS JOŽETA PLEČNIKA

Rodil se je 23. januarja leta 1872 v Gradišču, ob Gregorčičevi ulici v Ljubljani. Bil je eden izmed štirih otrok očeta Andreja in matere Helene. Imel je dva brata Andreja in Janeza ter sestro Marijo.

Potem ko je zapustil šolanje na gimnaziji, ga je oče vzel kot vajenca k sebi v mizarsko delavnico. Pozneje je z deželno štipendijo nadaljeval šolanje na državni obrtni šoli v Gradcu. Po končani graški šoli je odšel na Dunaj, kjer je bil učenec Otta Wagnerja.

Leta 1901 je odprl arhitekturni atelje na Dunaju. Načrtoval je hiše in vse njihove detajle ter je kot izučeni pohištveni mizar bil sposoben svoje izdelke elegantno oblikovati. Tako je pridobil velik ugled v mestu.

V svojem življenju je načrtoval veliko pomembnih in slavnih zgradb, kot je Narodna univerzitetna knjižnica v Ljubljani, Tromostovje, Križanke, Pokrita tržnica, Zacherlova hiša na Dunaju in še veliko drugih.

Umrl je 7. januarja 1957 v Ljubljani. Star je bil 84 let.

Zapisala: Matic Pivk in Maksim Kajtimar Rozman, 2. B

JOŽE PLEČNIK

Jože Plečnik je bil slovenski arhitekt, univerzitetni profesor, urbanist, oblikovalec in učitelj. Delal je na Dunaju, Pragi, Ljubljani, Sloveniji ter na področju nekdanje Jugoslavije.

ŽIVLJENJEPIŠ

Rodil se je 23. januarja leta 1872 v Gradšču, ob Gregorčičevi ulici v Ljubljani kot eden od štirih otrok očeta Andreja in matere Helene.

V prvem letniku je bil neuspešen in zato ga je oče vzel kot vajenca k sebi v mizarško delavnico. Pozneje je s štipendijo nadaljeval šolanje na Državni obrtni šoli v Gradcu. Po končani graški šoli je odšel na Dunaj, kjer je bil študent arhitekta Otta Wagnerja. Profesor Wagner je opazil njegovo izredno nadarjenost za risanje in študenta sprejel v svojo mojstrsko šolo. Kot nagrado za izvrstno izdelano diplomsko delo je prejel rimsko štipendijo, ki mu je omogočila sedem mesečno študijsko potovanje po Italiji, od Benetk do Rima in krajši obisk v Franciji.

Leta 1901 je odprl samostojni arhitekturni atelje na Dunaju. Neuspešno je kandidiral za Wegnerjevega naslednika na Dunaju, morda zaradi pomanjkljive srednješolske izobrazbe.

Leta 1911 je postal profesor na Umetniško-obrtni šoli v Pragi, kjer je sivel med prvo svetovno vojno.

Od 1921 naprej je predaval na Tehniški fakulteti v Ljubljani. Preselil se je v Ljubljano, v Trnovo. Ob njegovi vrnitvi se je takoj s svojimi ljubljanskimi študenti začel ukvarjati z urbanizmom in dopolnjevanjem mesta. Leta 1938 je postal član Slovenske akademije

znanosti in umetnosti.

Izvoljen je bil za častnega meščana mesta Ljubljana, prejel je odlikovanje za zasluge za narod in Prešernovo nagrado.

Umrl je 7. januarja 1957 na svojem domu v Trnovem. Pokopan je v družinskem grobu na Žalah.

Taja Škof, 1.C

Manca Horvat
Šubičeva ulica 1
1000 Ljubljana

Ljubljana, 9. 2. 1997

Gospod
Jože Plečnik
Karunova ulica 4
1000 Ljubljana

VABILO

Spoštovani gospod Jože Plečnik,

vljudno vas vabimo na pogovor o zasnovi srednje šole na Šubičevi ulici 1. Imamo kar veliko dela, saj moja skupina načrtuje odprtje šole marca, čez dve leti. Do takrat moramo še veliko urediti.

Pogovarjali se bomo v sredo, 11. 2. 2023, ob 16. uri v spodnjem nadstropju. Tam vas bo pričakala moja skupina. Najbolj potrebujemo vaše mnenje glede zasnove stopnic ter opreme učilnic.

Veselimo se novih idej, ki bodo naredile to šolo nekaj posebnega. Naš sestanek bo predvidoma trajal okoli dve uri. S seboj, prosim, prinesite vaše originalne načrte ter arhitekturne pripomočke.

Lepo vas pozdravljamo.

Manca Horvat,

vodja arhitekturne ekipe

ŽIVLJENJEPIS JOŽETA PLEČNIKA

Rodil se je 23. januarja leta 1872 v Gradišču, ob Gregorčičevi ulici v jedru Ljubljane kot eden od štirih otrok (trije sinovi, najstarejši Andrej in najmlajši Janez ter hči Marija) v družini mizarja Andreja, ki je bil po rodu iz Hotedršice pri Logatcu. Mati Helena je bila iz družine Molka. Po prvem neuspešnem letniku na nižji gimnaziji je Jože šolanje začasno opustil. Oče ga je vzel kot vajenca k sebi v mizarско delavnico. Pozneje je marljivi risar z deželno štipendijo nadaljeval šolanje na Državni obrtni šoli v Gradcu. Izučil se je za umetnostnega mizarja in načrtovalca pohištva.

Študijska leta

Po končani graški šoli, kjer je bil učenec Leopolda Theyerja, je odšel na Dunaj. Bil je študent arhitekta Otta Wagnerja, pri katerem je zaključil študij spomladi leta 1898 kot eden profesorjevih najboljših diplomantov. Nad učiteljevo arhitekturo naj bi se navdušil, ko je na razstavi videl načrte Otta Wagnerja za berlinsko katedralo. Profesor Wagner je hitro opazil njegovo izredno nadarjenost za risanje in mladega študenta sprejel v svojo mojstrsko šolo. Zaradi pomanjkanja strokovnega znanja je v šoli doživel začetni neuspeh, a Wagner ga je sprejel v svoj atelje, in mu tako omogočil, da je ob delu že v enem letu nadomestil manjkajočo splošno izobrazbo. Mladenič je za tem nadaljeval študij kot redni študent. Kot nagrado za izvrstno izdelano diplomsko delo o nizozemskem letovišču Scheveningen je prejel Rimsko štipendijo. Ta mu je omogočila sedem mesečno študijsko potovanje po Italiji, od Benetk do Rima in krajši obisk v Franciji (do Pariza, maja in junija 1899). Nato se je za kratek čas vrnil k Wagnerju in mu pomagal dokončati načrte za postaje dunajske mestne železnice ob kanalu Donave.

Samostojni arhitekt

Leta 1901 je odprl samostojen arhitekturni atelje na Dunaju. Znal je načrtovati hiše in vse njihove detajle. Kot izučeni pohištveni mizar je bil Plečnik sposoben svoje izdelke elegantno oblikovati. Z oblikovanjem pohištva si je pridobil velik ugled v mestu. Organiziral je odmevno razstavo cerkvene umetnosti leta 1905 in povabil meniške umetnike iz samostana v Beuronu, ki so načrtovali pod konservativnim vplivom. Proti koncu desetletja je Plečnik dokončno zapustil secesijski slog, saj je že po potovanju v Italijo začel razvijati drugačen arhitekturni jezik s stilnimi značilnostmi modernizma in klasicizma ob upoštevanju teorij Semperja.

V prvem desetletju 20. stoletja je ustvaril nekaj ključnih vil, ki so bile bistvene za prehod iz secesijskega stila v modernizem, imele so pa tudi inovativne tlorise. Najbolj znana je bila Zacherlova hiša, bolj palača v ožjem središču mesta, kjer je uporabil inovativen enoten fasadni plašč z ritmično oblikovano fasado temnih materialov. Hiša je predstavljala močan kontrast s svetlimi in umirjenimi secesijskimi stavbami.

Različne odmeve, večinoma kritične, je doživela njegova betonska cerkev Svetega Duha v delavski četrti Ottakring. Plečnik, ki je bil že od mladosti globoko veren, je bil prepričan v potrebi po vrnitvi k prvotnemu, neokrnjenemu in demokratičnemu krščanstvu. S tem prepričanjem je zasnoval enega prvih sakralnih objektov v Evropi, ki je bil v celoti zgrajen iz železobetona. Arhitekt pa je izbral ali sam oblikoval tudi

notranjo opremo. Zaradi tega dela se je Plečnik uvrstil med pionirje moderne sakralne arhitekture v Evropi.

Neuspešno je kandidiral za Wagnerjevega naslednika na Dunaju, verjetno zaradi svojih povezav z Meštrovićem in drugimi Slovani, morda zaradi pomanjkljive srednješolske izobrazbe ali zaradi tedanje, preveč modernistične cerkvene arhitekture. Na Dunaju je bilo tedaj veliko nemirov zaradi težkih ekonomskih razmer. Plečnik je sprejel povabilo, da postane leta 1911 profesor na Umetniško–obrtni šoli v Pragi. V češki prestolnici je živel med prvo svetovno vojno. V tem obdobju je ustvaril manj arhitektur, ukvarjal se je z oblikovanjem, zlasti sakralnih liturgičnih predmetov in z dodatnim študijem.

Vrnitev v Ljubljano

Od 1921. naprej pa je predaval na Tehniški fakulteti v Ljubljani, kjer je prevzel vlogo vodilnega predavatelja za arhitekturo s popularno "Plečnikovo" šolo. Preselil se je v Ljubljano, v Trnovo, kjer je zase in sorodnike uredil in dozidal manjšo hišo tik za župnijsko cerkvijo sv. Janeza Krstnika. Nikoli se ni poročil, čeprav je prijateljeval z nekaj damami. Vzporedno je v Pragi preurejal Praški grad v predelu Hradčani v predsedniško rezidenco. Oblikoval je vrtove, dvorišča in notranjo opremo, kar je še danes ohranjeno. V Pragi je postavil inovativno oblikovano cerkev sv. Srca Jezusovega. Eno od različic konceptov za to cerkev je kasneje porabil za cerkev sv. Frančiška v Šiški.

Dolga leta je razmišljal o olepševanju za ljubljanske ulice. Močna sila ga je vlekla nazaj v rodno mesto, kot je sam napisal v pismu svojim bodočim študentom leta 1921: "Kosti teže h grobovom očetov in — če mi je dovoljeno tako izpovedati — ljubezen do preostale pedi naše zemlje narekuje: dvigni, dvigni se, nesi domov razdat svojo starost, svoj mir"[9] Ob njegovi vrnitvi se je takoj s svojimi ljubljanskimi študenti začel ukvarjati z urbanizmom in dopolnjevanju mesta, kjer je najprej dopolnjeval rimske osi, zlasti nekdanji cardo blizu svoje rojstne hiše. Zgodaj se je posvetil parku Tivoli in Grajskemu griču. Z različnimi arhitekturnimi posegi v ključnih urbanističnih točkah je pripomogel k plemenitenju mesta. Pogosto je uporabil drevje in drugo rastlinje v svojih ureditvah. Pomanjkanje sredstev za gradnjo ni bila ovira zanj, ker je z domišljijo našel cenejše rešitve za tlakovanje trgov in ulic, beton za balustrade ali pa je uporabil odstranjeni kamen pri drugih projektih.

Leta 1938 je postal član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Izvoljen je bil za častnega meščana mesta Ljubljana, prejel je odlikovanje Zasluge za narod, Prešernovo nagrado, promoviran pa je bil tudi za častnega doktorja Tehniške visoke šole na Dunaju in v Ljubljani (1952). Častili so ga nekateri učenci in del politikov. Po letu 1945 je risal načrte za popraviljanje cerkva, za spomenike padlim in za Križanke. Umrl je 7. januarja 1957 na svojem domu v ljubljanskem Trnovem. Pokopan je v družinskem grobu na Žalah, ki ga je sam zasnoval. Prvo posthumno razstavo v Narodni galeriji mu je pripravil umetnostni zgodovinar Lojze Gostiša. Sledile so manjše razstave, posebej v Evropi, vse do večje monografske predstavitve v Centru G. Pompidou v Parizu leta 1986 in v Pragi leta 1996. Praško razstavo sta odprla Vaclav Havel in Milan Kučan. Češki predsednik M. Zeman je Plečnika 2017 posmrtno odlikoval

z redom Tomaša G. Masaryka. Oblikovalski Plečnikovi izdelki, izjemno cerkveno posodje, so bili leta 2019 krajši čas razstavljeni v Vatikanskem muzeju.

Arhitekt

Arhitekturni slog

Plečnik ni bil pristaš funkcionalistične doktrine, ki je vladala v umetniških krogih ob koncu 19. stoletja. Postopoma je iz secesijskih okvirov razvil lastno arhitekturno izražanje, ki je z navezovanjem na antiko in Semperja močno odstopalo od sočasnega evropskega modernizma.

Wagnerjev vpliv

Profesor Wagner je imel na Plečnika močan vpliv ob času njegovega študija. Spremljal ga je do konca njegovega življenja. Wagner se je zelo nanašal na arhitekturno teorijo Gottfrieda Semperja o oblačenju konstrukcije, po kateri bi se ornament v arhitekturi skozi čas razvil iz umetne obrti: dolg niz preobrazb antičnih vezenin in lončarstva. Po tem načelu bi arhitekt moral temeljito preučiti stare oblike, poznati njihov prvotni namen, okoliščine njihovega nastanka in preobrazbe, da bi jih lahko pravilno vnašal in primerno prilagodil sestavine klasičnega okrasja potrebam sodobnega časa. Plečnik je sprejel to razumevanje vloge arhitekta in se nanjo dobro odzval, saj se je v tradicionalnem okrasju zelo spoznal zaradi svoje nadarjenosti pri risanju v različnih slogih. Čeprav je imel Plečnik v marsičem drugačne poglede od učiteljevih, je pri Wagnerju spoznal temelje arhitekturnega snovanja in vsa njegova umetnost je nenehno vračanje k njim.

Kot mladi arhitekt si je s pomočjo Semperjeve teorije o ovojih tkanin kot zasnovi stavb izoblikoval kompozicijska načela, ki jim je sledil celo življenje. Imel je izrazit občutek za plastičnost, kar mu je pomagalo pri oblikovanju volumnov in ne ploskovitem obravnavanju arhitekture. Pri iskanju primernih oblik v pravem razmerju z gradivom je njegova razvita domišljija igrala ključno vlogo.

Pomen antike

V študijskem času in ob zaključnem potovanju po Apeninskem polotoku je občutil privlačnost antike in renesančne, manieristične ter baročne arhitekture. Potovanje je za Plečnika pomenilo velik prelom v razumevanju arhitekture. Iz Italije se je vrnil močno spremenjen in ni želel več delati le na način secesijskih tradicij, kot je delal prej pri svojem profesorju. Obiskal je med drugim Benetke, Raveno, Assisi, Firence, Rim in Pariz. Tam je podrobno opazoval in spoznal klasiko. To je v veliki meri spodbudilo, da je Plečnik razvil zelo bogat notranji svet asociacij in oblik (pretežno klasičnih), ki jih je izvirno uporabljal v novih kontekstih. Spoznal je predvsem pri Michelangelu in Peruzziu, da je pravila klasične arhitekture možno nadgraditi, tako je njegovo ustvarjanje dobilo močno osebno izvirnost, ki je v formi neponovljiva.

Prepričan je bil v popolnosti klasike. Kot Michelangelo, je skušal oblikovati drugače, vendar klasično. Svojim učencem je o tem tako razlagal: "Veste, kaj je klasika? To je popolnost! Lahko naredite drugačne profile, ali čez klasične ne pridete. Lahko naredite drugačne stebre in jih tudi morate, ali vedite, toskanski je samo eden!" Kljub temu se ni strogo držal klasičnih proporcij; ponotranjil in obvladal je klasični duh tako, da je, kadar je želel, svoja dela prepojil s klasiko ali z baročnimi zasnovami.

Ob vrnitvi v Ljubljano je postalo bolj izrazito njegovo zatekanje k etruščanski tematiki, ki mu je bila zelo blizu. Izhajal iz klasičnih arhitekturnih oblik, da bi načel slovenski narodni slog: zapornico Ljubljanice je na primer ustvaril iz elementov egipčanske, grške in etruščanske umetnosti.

Pedagog

Čeprav Plečnik nima zaslug za ustanovitev Oddelka za arhitekturo, ki je leta 1920 začel delovati na Tehniški fakulteti v Ljubljani, katere prvo poslopje je sam načrtoval (zdaj Fakulteta za farmacijo), velja za duhovnega očeta arhitekturne šole ljubljanske univerze. Na šolo je prišel leta 1921 s številnimi izkušnjami poučevanja iz Prage in s slavo Masarykovega arhitekta ter na povabilo Ivana Vurnika. Po njegovih načrtih so med 1920 in 1921 za študente zgradili skromno staro zgradbo Tehniške fakultete (Stara tehnika ob Aškerčevi cesti), kjer so se šolali prvi v Sloveniji vzgojeni arhitekti. Tudi klasicistično zgradbo ob Grabnu, kamor se je šola za arhitekturo preselila leta 1947, označuje vhodni baldahin, ki ga je skupaj z učenci načrtoval Plečnik. Predvsem pa je Plečnik arhitekturno šolo zaznamoval z načinom poučevanja arhitekture, pri katerem je uporabljal uveljavljene učne metode svojega dunajskega profesorja Otta Wagnerja. Šolo si je zamislil kot delavnice, kolektive profesorjev in študentov, ki skupaj izkušajo celoten proces načrtovalskega dela. Način je bil podoben tako učnemu procesu v Wagnerjevi šoli kot starejšim arhitekturnim in celo obrtnim delavnicam. Sistem delavnic – seminarjev se je na ljubljanski šoli v veliki meri ohranil vse do konca 20. stoletja. Poučevanje, ki je temeljilo na arhitekturni kompoziciji in veččem risanju, je arhitekturno šolo v Ljubljani določilo kot bolj umetniško in manj tehnično. S specifičnim načinom študija in koreninami, ki preko Plečnika segajo do njegovega učitelja Wagnerja in naprej do G. Semperja, je danes Fakulteta za arhitekturo v Ljubljani prepoznavna kot ena pomembnih arhitekturnih šol v Srednji Evropi. Med številnimi generacijami njegovih diplomantov izstopa nadarjeni Edvard Ravnikar, ki je bil po vojni nastavljen za novega predstojnika arhitekturnega seminarja/oddelka in je samozavestno nadaljeval dopolnjevanje Plečnikove Ljubljane. Plečnik je zaradi starosti (73 let), manj samozavestnih asistentov in nekoliko zaradi svojega katolicizma ostal na obrobju, čeprav je naklonjeno mnenje o njem napisal politično pravoverni M. Tepina. Številni učenci, sledilci in naročniki pa so k svojemu ostarelemu učitelju po nasvete hodili na njegov dom v Trnovem. Nekateri učenci so ostali vpeti v kalupe Plečnikovih oblik, drugi, večinoma učenke, so se razvili v izvrstne zaščitnike kulturne dediščine (Nataša Šumi, Špelka Valentinčič Jurkovič, Staša Blažič Gjura, Majda Neřima, Gizela Šuklje; Vlasto Kopač, Boris Kobe, Ciril Tavčar).

Plečnik in sodobna Slovenija

Po Plečniku so poimenovali najvišja slovenska priznanja na področju arhitekture. Od leta 1973 naprej vsako leto Sklad Jožeta Plečnika objavi razpis za Plečnikovo nagrado in Plečnikove medalje. Podeli jih župan mesta Ljubljana ob koncu maja. V Ljubljani je kar sedem Plečniku posvečenih kiparskih spomenikov (najstarejša portretna glava je v Križankah). Na nekdanjem bankovcu za 500 tolarjev sta bila upodobljena lik Jožeta Plečnika in pročelje Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Na veljavnem kovancu za 0,10 € pa je upodobljena njegova Katedrala svobode (Slovenski parlament), ki pa ni bila nikoli zgrajena. Prva poštna znamka v samostojni Sloveniji nosi sliko stožčastega parlamenta in je bila izdana 26. junija 1991, njena vrednost je

bila 5,00 SIT. Leta 2002 pa je izšla tudi priložnostna poštna znamka s Plečnikovim likom.

Ob 50–letnici arhitektove smrti je Slovenija leto 2007 razglasila za Plečnikovo leto. V istem letu je Rimskokatoliška cerkev v Sloveniji sprožila postopek za arhitektovo beatifikacijo, kar je sprožilo precej vročih polemik.

Povečano zanimanje za Plečnika se je v svetu pojavilo v obdobju postmodernizma v arhitekturi, ko je ponovno postala priljubljena raba historičnih arhitekturnih elementov. Ker je Plečnik rad uporabljal klasične elemente in jih med seboj poljubno mešal, obenem pa je to počel v času, ko so bili klasični arhitekturni stili že davno preživeti, predstavlja v svetovni arhitekturi zanimivo posebnost.

Že v osemdesetih letih, v večji meri pa po vključitvi v EU in seriji razstav v Evropi (Pariz: 1986, Praga (Arhitektura za novo demokracijo, 1996) in izven nje so Plečnikove stavbe postale priljubljene turistične znamenitosti. V Ljubljani mestna občina poleti celo plačuje v Plečnika preoblečenega igralca, da se v turistični sezoni sprehaja po mestnih ulicah. Ljubljana ima številne Plečniku posvečene javne spomenike. Noben drug ustvarjalec ali pomemben Slovenec nima toliko spomenikov. Poprsja ali reliefi različnih umetnikov so postavljeni: vrt pred sedežem univerze na Kongresnem trgu, Križanke ob velikem dvorišču, gimnazija Jožeta Plečnika (v glavni veži), Trnovska cerkev (na vhodnem pročelju), Fakulteta za arhitekturo (v vhodni veži), NUK (v kleti); in ob Eipprovi ulici ("računalo"). Manj posrečen portretni relief J. Plečnika je v Slovenskem etnografskem muzeju. Narodna galerija hrani Savinškov model za Plečnikov spomenik. S stebrom (avtor Edvard Ravnikar) je označen prostor Plečnikove rojstne hiše v Gradišču. Odnos med Plečnikom in Ljubljano pogosto nekoliko površno primerjajo s tistim med Antonijem Gaudíjem in Barcelono. Dosje »Brezčasna humanistična arhitektura Jožeta Plečnika v Ljubljani in Pragi« je bil od 2015 na poskusnem seznamu za uvrstitev med Unescovo svetovno kulturno dediščino. Slovenija je leta 2020 vložila samostojno, delno spremenjeno nominacijo brez objektov v Pragi in s poudarki na ureditvah za meščane ter pri plemenitenju Ljubljane in spremembi provincialnega mesta v narodno prestolnico. Že naslednje leto je bila nominacija soglasno potrjena na mednarodnem srečanju UNESCO. Plečnikova ustvarjalnost v Ljubljani je bila vpisana v seznam Unescove kulturne dediščine 28. julija 2021 s soglasnim glasovanjem komisije.

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

Načrte za Narodno in univerzitetna knjižnico je ustvaril arhitekt Jože Plečnik. Po mnenju mnogih kritikov gre za njegovo najpomembnejšo stvaritev v domovini. Načrti so nastajali v letih 1933 in 1936, izvedba pa je bila med leti 1936-1941. Na nekoliko manjšo parcelo, kot jo je nekdanj zavzemal poznorenesančni oziroma že zgodnjebaročni Knežji dvorec (bil močno poškodovan v potresu leta 1895 in je bil zato porušen), na zemljišče trapezne oblike (ob stranice nepravilnega trapeza) je Plečnik položil po obodu štiri takte, vhodni takt ob Turjaški ulici pa je z dolgim stebriščem in stopniščem povezal s povprek postavljeno veliko čitalnico v nadstropju. Ta se na vzhodni in zahodni strani odpira z velikima steklenima stenama. Po programu je morala knjižnica ustreči še potrebam filozofske fakultete, kar je Plečniku narekovalo oblikovanje pritličja in dveh nadstropji z večjimi prostori za predavalnice, gornja

nadstropja pa so bila namenjena skladiščem za knjige. Celotno fasado je zasnoval v kar ekspresivni kompoziciji polj rdeče opeke in kamnov različnih oblik in obdelav po zgledu Zuccarijeve vile v Rimu. Fasadni plašč tu deluje kot masivni ovoj, ki se le deloma ravna po funkcionalnih zahtevah notranjščine. Plečnik je nekoliko strožje upošteval le zahteve pri dimenzioniranju in varnosti pred požarom, sicer pa si je vzel pri zasnovi precej svobode. Plečnik se ni menil za sodobnejše knjižnične zglede, marveč je tlorisno strukturo in temeljni motiv stopnišča oprl na sto let starejši načrt Friedricha von Gärtnerja. Notranjščina je, posebej stebrišče s stopniščem, ki ga je postavil nasproti slikoviti fasadi, izvedena v temnem podpeškem kamnu, ki deluje kot sijajna metafora počasnemu prehajanju in dviganju od vhoda k čitalnici: "Iz mraka neznanja se počasi in mukoma bližamo svetlobi učenosti." Velika čitalnica je velikanski kvadratast prostor, opremljen ob stenah z zaprtimi omarami in policami v nadstropju nad ozkim betonskim obhodom. Simetrično so razporejene vrste miz s stoli, posebej načrtovanimi za čitalnico kot vsa druga oprema. V monumentalno zgradbo v neposredni bližini univerze se je knjižnica vselila spomladi leta 1941. Po osvoboditvi leta 1945 je bil univerzitetni knjižnici priznan pravni status slovenske nacionalne knjižnice in spremenjen naziv, postala je Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Plečnikova knjižnica je spomenik najvišjega reda.

Zapisali: Ema Drobnič in Kaja Zajc, 2. G

Seznam del

Dunajsko obdobje

- Vila Langer, Dunaj (1900–1901)
- Zacherlova Hiša, Dunaj (1900–1905)
- Vila Loos, Dunaj (1901)
- Hiša Weidmann, Dunaj (1901–1902)
- Najemniška hiša Langer, Dunaj (1901–1903)
- Vodnjak Karla Boromejskega, Dunaj (1906–1909)
- Vila Grassberger, (1908–1909)
- Cerkev sv. Duha, Dunaj (1908–1913)
- Kapela Zacherl, Dunaj (1912–1914)

Praško obdobje

- Rajski vrt, Praški grad (1920–1926)
- Vrt na okopih, Praški grad (1920–1927)
- Prvo dvorišče, Praški grad (1920–1926)
- Plečnikova dvorana (1920–1931)
- Predsednikovo stanovanje, Praški grad (1921–1927)
- Tretje dvorišče, Praški grad (1920–1947)
- Bikovsko stopnišče, Praški grad (1925–1931)
- Vrt na bastiji, Praški grad (1927–1932)
- Park predsedniške letne rezidence, Lány (1920–1933)
- Cerkev psv. Srca Jezusovega, Vinohrady (1921–1932)

Ljubljansko obdobje

- Stara tehnika (1921)
- Plečnikova hiša v Trnovem, Ljubljana (1921–1930)
- Cerkev sv. Jožefa (notranjost), Ljubljana (1922–1941)
- Stadion za Bežigradom, Ljubljana (1923–1939)

- Cerkev Gospodovega vnebohoda, Bogojina (1925–1956)
- Cerkev sv. Frančiška Asiškega v Šiški, Ljubljana (1924–1931)
- Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, danes Ustavno sodišče (notranja preureditev), Ljubljana (1925–1927)
- Cerkev sv. Mihaela, Črna vas pri Ljubljani (1925–1939)
- Šentjakovski trg, danes Levstikov trg, Ljubljana (1926–1938)
- Rimski zid, avtorska rekonstrukcija, Ljubljana (1926–1938)
- Celjska posojilnica, danes Banka Celje, (1927–1930)
- Vzajemna zavarovalnica, danes Zavarovalnica Triglav, Ljubljana (1928–1930)
- Trnovski most na Gradaščici, Ljubljana (1928–1932)
- Ilirski steber, Ljubljana (1929)...

Viri

https://sl.wikipedia.org/wiki/Jo%C5%BEE_Ple%C4%8Dnik

https://dijaski.net/gradivo/ume_ref_plecnik_joze_02

TEDEN PISANJA Z ROKO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Društvo
Radi
pišemo
z roko

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Teden pisanja z roko 2023 od 23. do 27. januarja

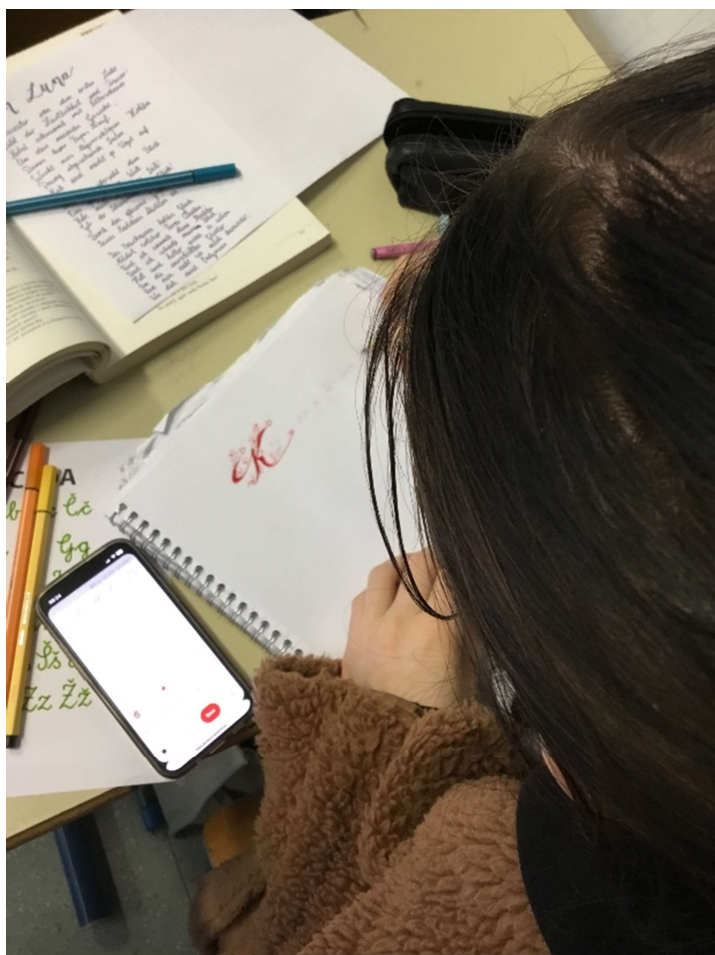
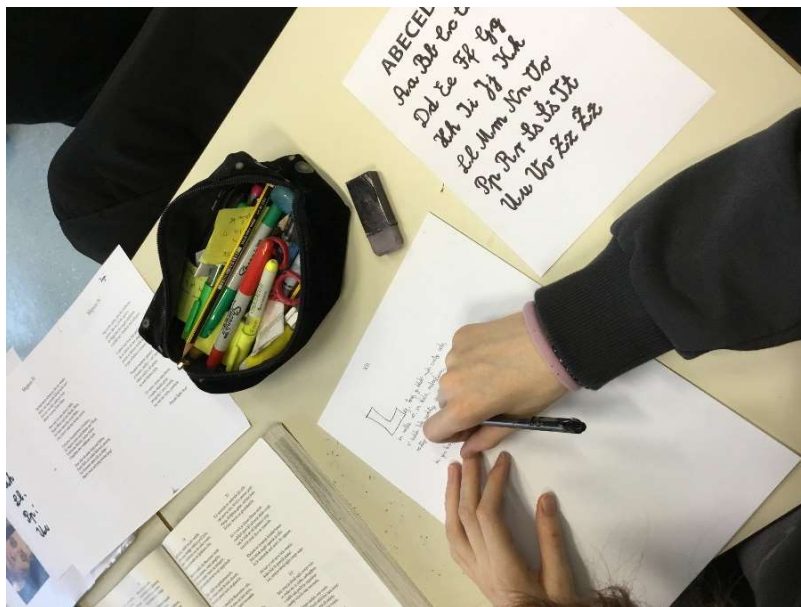
Na naši šoli smo v tem šolskem letu drugič obeležili teden pisanja z roko. Ocenjujemo, da je pri dejavnostih sodelovalo okoli 550 dijakov. Teden pisanja z roko je koordinirala profesorica Lara Stele.

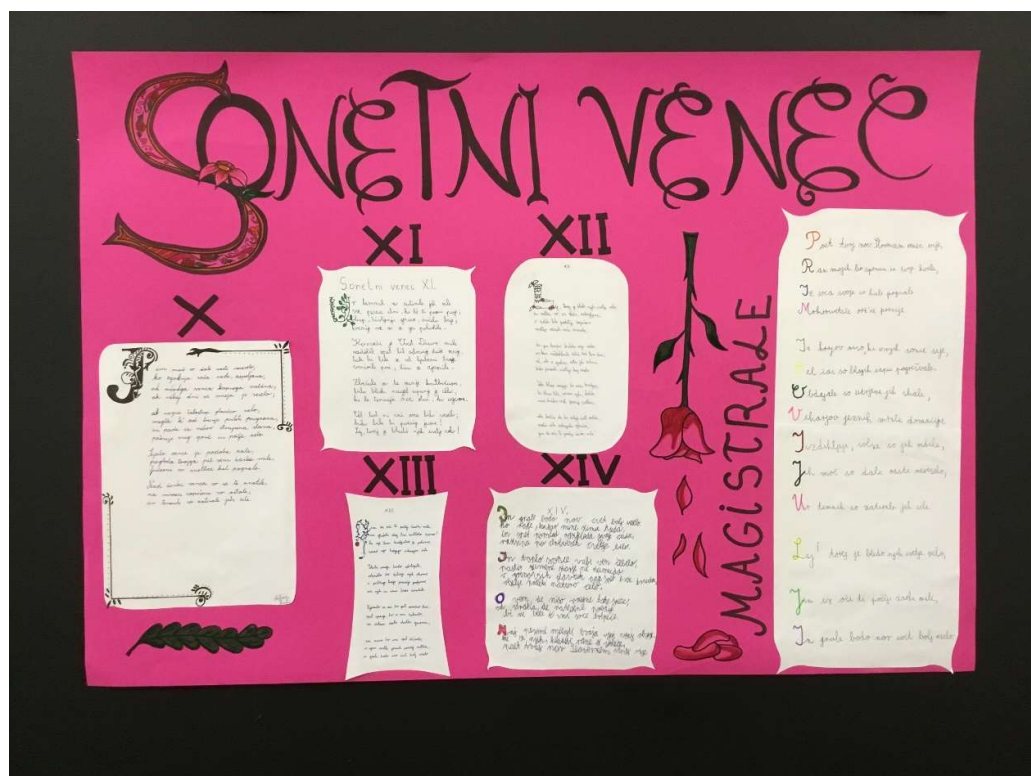
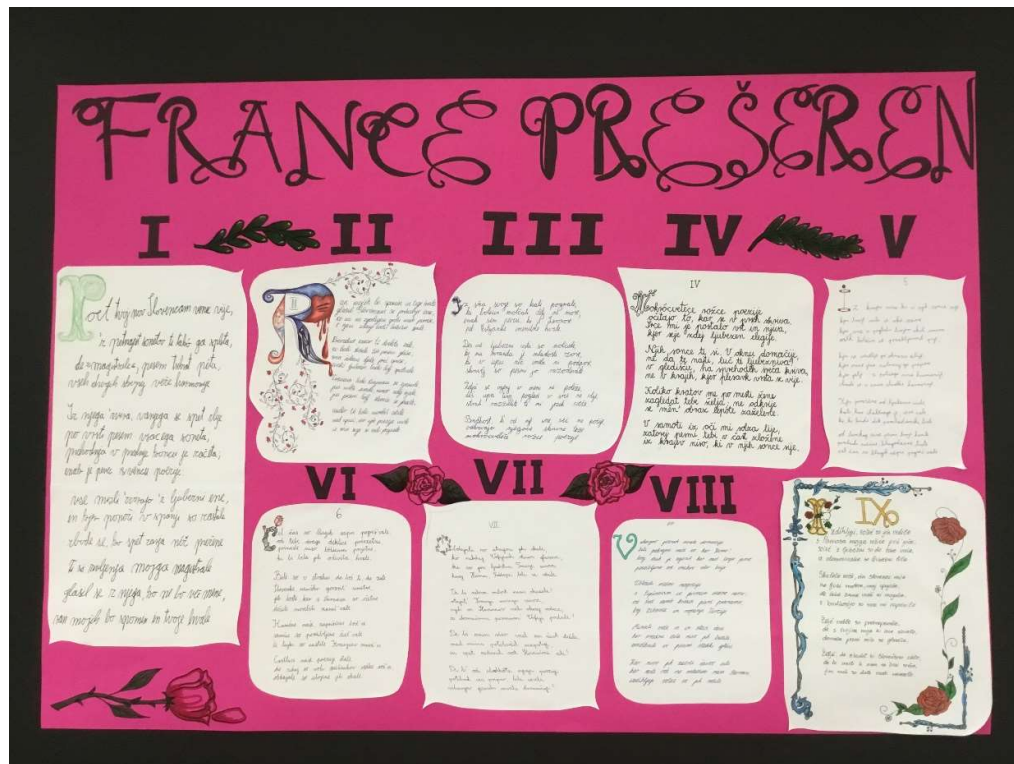
Pripravili in izvedli smo naslednje dejavnosti:

- Pri zgodovini so se dijaki učili o razvoju pisave.
- Pri angleščini so se pogovarjali o lepopisu in prepisovali angleške pregovore.
- Pri slovenščini so prepisovali pesmi Ferija Lainščka v knjižni slovenščini in prekmurščini ter poezijo F. Prešerna, G. G. N. Byrona in J. W. Goetheja. Pesem, ki so jo dijaki pri pouku slovenščine prepisali v slovenščini, so nato pri pouku angleščine oz. nemščine napisali še v teh dveh tujih jezikih. Pri prepisovanju so dijaki razmišljali o vsebini in sporočilu pesmi, primerjali prevod

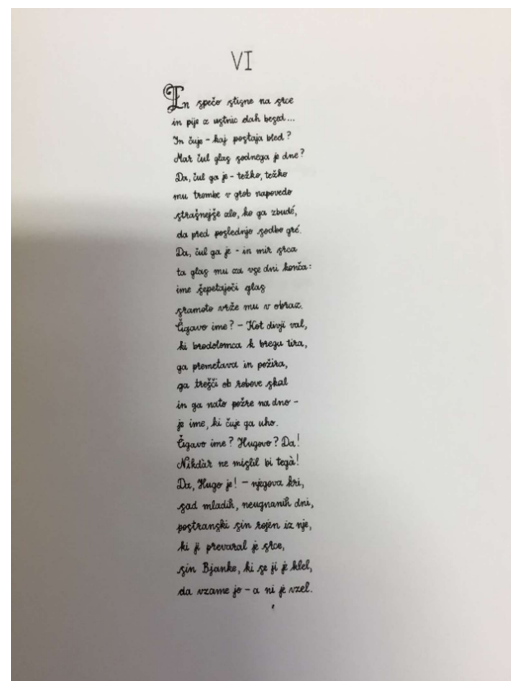
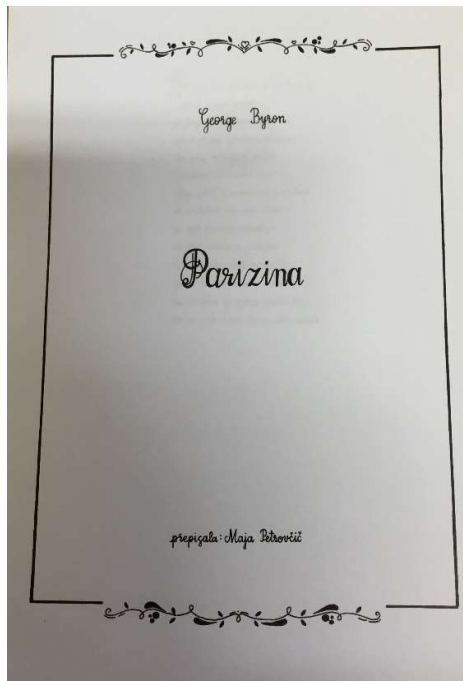
z izvirnikom, se trudili za lepopis in še posebej lepo zapisali ter okrasili prvo črko pesmi.

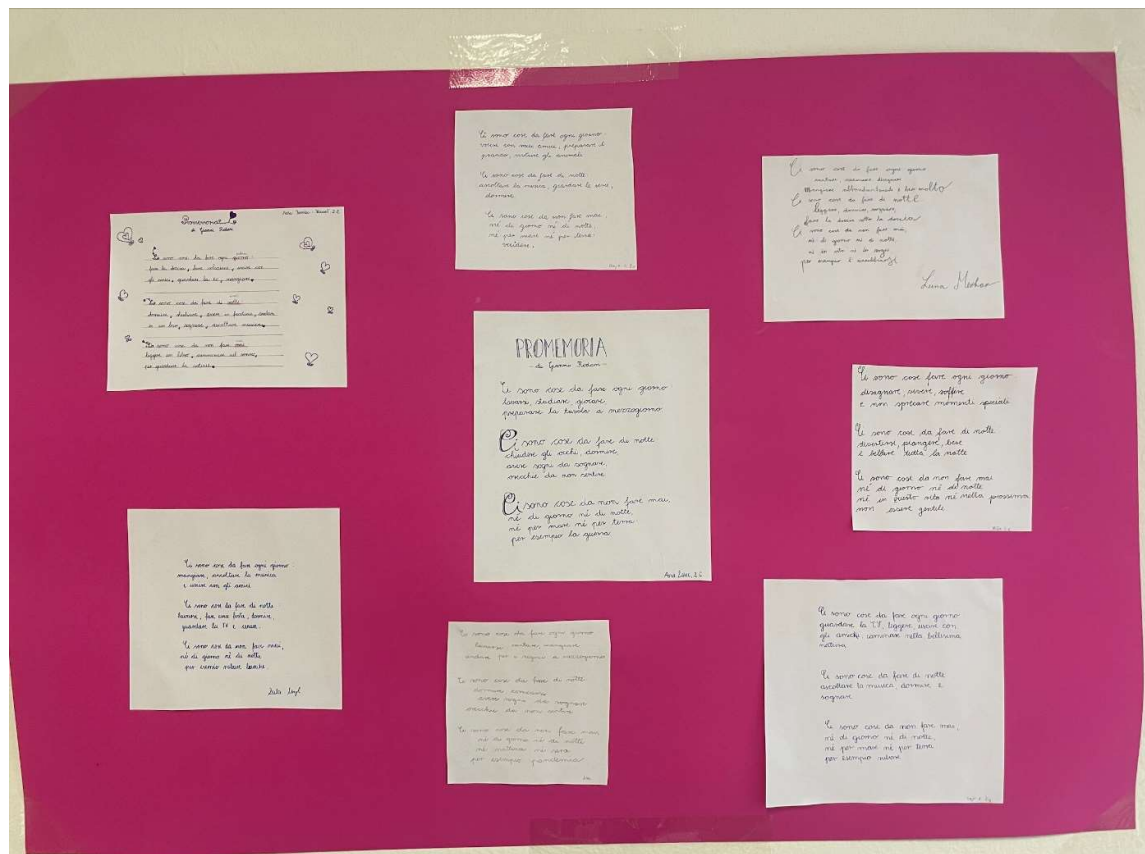

- Sonetni venec so prepisali dijaki 2. D. Plakata sta oblikovali Anna Klochenko, 2. D, in Halima Porić, 2. D

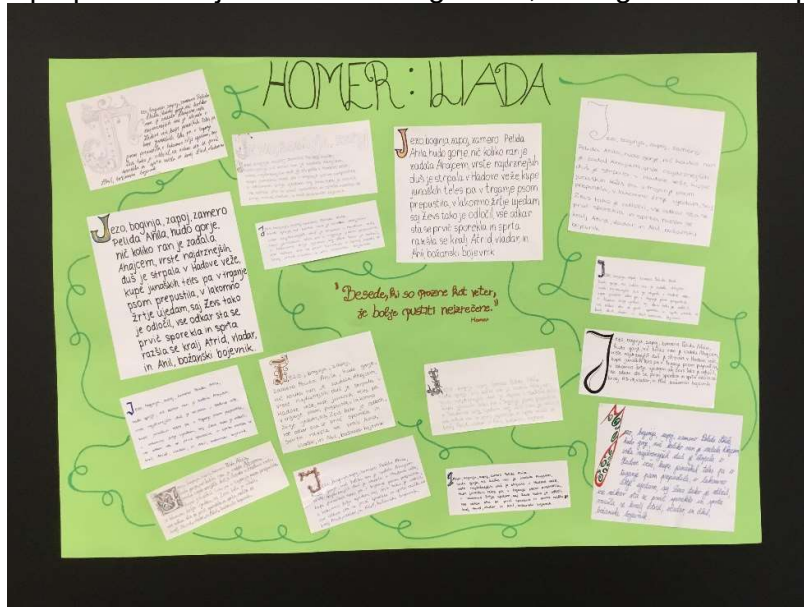
- Maja Petrovčič, 2. E, je prepisala celotno Byronovo pesnitev *Parizina*.

- Izbrano pesem so prepisovali tudi pri italijanščini in francoščini.

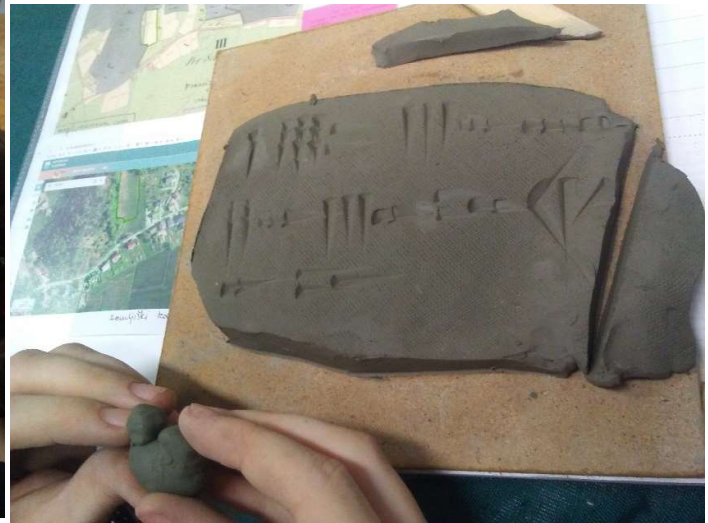
- Pri pouku slovenščine so dijaki po obravnavi Homerjevega epa *Iliada* tudi prepisali nekaj odlomkov iz tega dela, v drugem razredu pa poljuben odlomek iz berila.

iz berila.

Profesorica
Mojca Kolenik je
dijake spodbujala
k čim lepšemu in
čim bolj čitljivemu
zapisu.

- Pri medpredmetni uri likovne umetnosti in geografije so dijaki v glinene ploščice vrezovali klinopis. Pri likovni umetnosti so se preizkušali tudi v kaligrafiji.

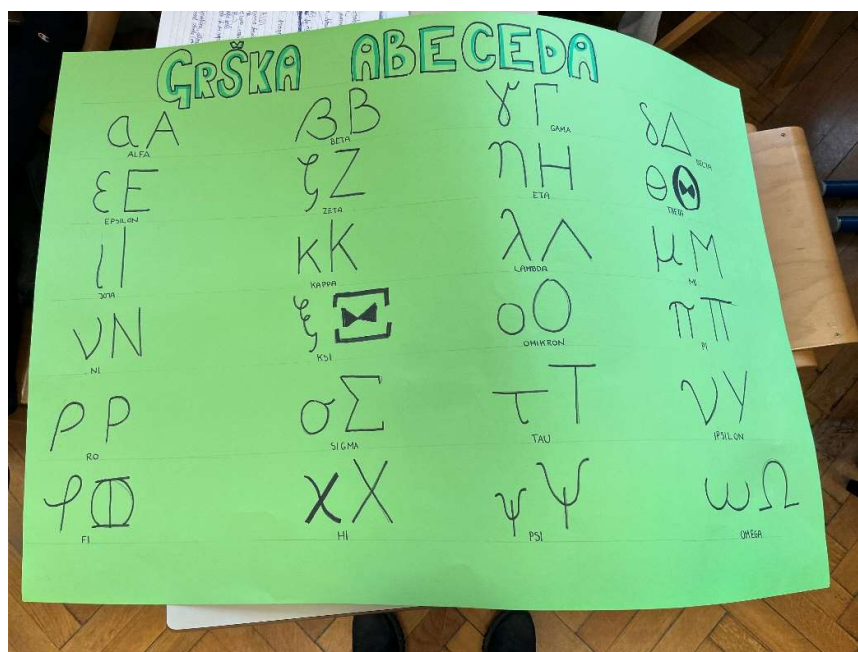

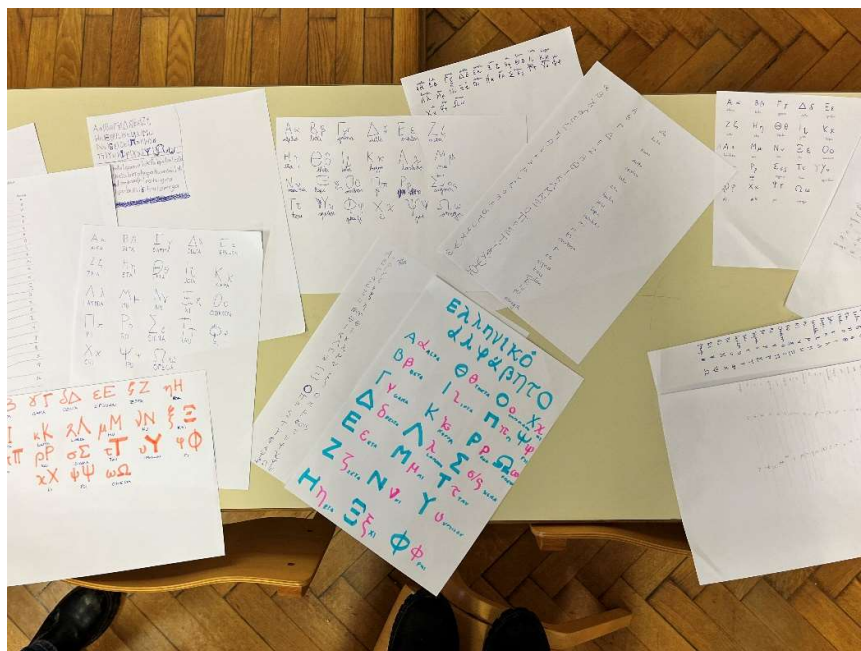
- Ena izmed delavnic na šolskem dnevu dejavnosti, t. i. Plečnikovem dnevu, ki smo ga izvedli 20. 1. 2023, je bila naslovljena *Pisava, spomin človeštva*. Na njej so udeleženci poleg razvoja pisava spoznali tudi osnove kaligrafije.

- Med uro španskega jezika so dijaki soustvarjali stripe.

- Pri matematiki so vadili grško abecedo in prepisovali matematične definicije.

- Pri pouku biologije pa so se med drugim pogovarjali o pozitivnih učinkih pisanja oziroma risanja na telo duha ter o tem, kako delujejo možgani med pisanjem z roko.

Na naslednjih straneh si ogledjte še nekaj NAŠIH IZDELKOV.

Lepa noč

Z daj, zapuščam hišo znano
 svoje ljube mušini krog,
 kradoma grem čez poljano
 in skozi pusti, temni bog;
 luna skozi hrastje sije,
 njen znanik je veter tih,
 breza ji s pokloni lije
 sladkega kadila dih.

Kak prijetno je hladilo
 lepe letne polnoči!
 Čutim skozi tisin milo
 to, kar dušo mi blaži!
 Komaj da vso slast umejem;
 vendar, bog, rad od nčā
 tisoč teh noči odstejem,
 če dekle mi eno dā!

Beatrice Bremec

Die schöne Nacht

Ich verließ ich diese Hütte,
 Meiner Liebsten Aufenthalt,
 Wandte mit verülltem Schritte
 Durch den öden, finstern Wald:
 Luna bricht durch Busch und Eichen,
 Zephyr meldet ihren Lauf,
 Und die Birken streuen mit Reigen
 Ihr den süßten Weichrauch auf.

Wie ergötze ich mich im Kühlen
 Dieser schönen Sommernacht!
 O wie still ist hier zu fühlen,
 Was die Seele glücklich macht!
 Läßt sich kaum die Wärme fassen;
 Und doch wolt' ich Himmel, dir
 Tausend solcher Nächte lassen,
 Gäß' mein Mädchen Eine nur.

Beatrice Bremec, 2. D

16

 Zlodej se na način, ki več obeta,
s tiranom časom v boj ne spopriješ,
in se obraniš svojega odcvéta
z utrdbo boljšo, kot so moje rime?
Zdaj si v poldnev svojih srečnih let,
in mnog debelih vrt, se brez skrbnika,
z veseljem tvoje seme gnaš bi cvet,
he bil bi tvoja najbolj verna slika.
Kam bi se sam posnel po svojem jazu
zvesteje, kot te zmaga to pero,
in bi ves ti po duši in obrazu
ostal, kot si, za sleheno oko.
Glej, s tem da se v otroku pomladis,
v podobi svoji sebe preživiš.

Alja Macanović, 1. E

Mignon IV

Sieh! Ich muß schmerzen, bis ich weiter!
 Ziehst mir das weiße Kleid nicht aus!
 Ich alle vom der reinen Erde
 Gucke in jenes feste Haus.

Dort muß ich eine kleine Stille,
 Dann steht ich der kindlichen Welt,
 Ich lauge dann die reine Milde,
 Dem Geistel und dem Sinne zureich.

Und jene himmlischen Gestalten,
 Sie tragen nicht mehr Kummer und Weh,
 Und keine Kleider, keine Zellen
 Umgeben dem verklärten Gei.

Es war lieb ich ohne Sang und Weh,
 Doch fühlt ich tiefen Schmerz geung!
 Vor Kummer altet ich zu früh -
 Macht mich auf ewig niedriger!

Ich sollte weinen, frey der wehnen,
 Hätte ich mir ein helles Kleid,
 Das mich fest an die Welt annehmen
 Es würde sich in die Welt einfügen!

Ich hätte dann kein langes Kleid,
 Da es wäre mir ein helles Kleid,
 Ist es so klein und so leicht
 In das Leben zu nehmen!

Wäre ich dann ein Kind,
 Es würde mich in die Welt einfügen,
 Ich wäre dann ein Kind,
 In das Leben zu nehmen!

Ich sollte weinen, frey der wehnen,
 Hätte ich mir ein helles Kleid,
 Das mich fest an die Welt annehmen
 Es würde sich in die Welt einfügen!

VI.

iz tebe nič ne bo, sovražna mrač!
 iz mojih ust prišla beseda naša;
 navadil sem se, naj Bogu bo hvala,
 topljenja tvojega, nujnega jeca!

Navadile so butane se pléca,
 in grenkega se usta so lohala,
 podplat je hosa čex in čex postala,
 ne stráši nič je kónjouka bodica.

Otkrnili so udje mi in slepi,
 in ohamnilo je soce prázno,
 duha so ukrotili nadlog slepi;

strah obziral je, a njim upanje goljufivo;
 najprej me srca gladi, ali tepi,
 mi tnašo najzla boš neobčutljivo.

Nej Trajkov, 2. D

Je čas, ko slavček v mraku vej
 visoko presem gostoli;
 je čas, ko se ljubimcem zdi
 šepet priseg sladkost brez mej;
 ko slap in sapice v uho
 samotno, tiho napet pojo.
 Glej, svod z zvezdami je prekrit
 in v lahni rosi cvet umit
 in val temneje posrebrjen
 in list mračneje pozlačen
 in v zraku tisti medli sij,
 svetlo temen, temno mehak,
 ki v njem se iskra dneva tli,
 ko v soju lune že zamira mrak.

It is the hour when from the boughs
 The nightingale's high note is heard;
 It is the hour when lovers' words
 Seem sweet in every whisper'd word;
 And gentle winds, and waters near,
 Make music to the lonely ear.
 Each flower the dews have lightly wet,
 And in the sky the stars

roko' je jelo poiskal
in ga-položil spet nazaj.
Da bi to lepo stvar zaljal?
Ne bi je mogel! Vsaj ne zdaj,
ko spi, ko gleda njen smehljaj...
Še več. Še prebudi je me,
temveč le mémo vanjo zve
s pogledom, ki jo umori,
če le za hip odpre oči.-
Brleča luč v obraz mu sveti
in v zmajskih kapljah se iskri...
Im ona spi, splohjmo spi-
a njeni dnevi so odšteti.

Lea Mlakar, 2. E

Fire and ice

BY ROBERT FROST

Some say the world will end in fire,
Some say in ice.

From what I've tasted of desire
I hold what those who favor fire
But if it had to perish twice,
I think I know enough of hate
To say that for destruction ice
Is also great
And would suffice

Lara Habuš, 2. G

In ona tiho, brez besed,
vsa bleda čaka na ukaz...
Kako se je spremenil svet,
odkar je zadnjič njen obraz
blestel med bliščem teh soban,
kjer jo častil je zlahetni stam,
kjer so vsrkavale gospe
njen glas in kretanje in vsak las
prijaznosti od nje!
Če bi tedaj jo zalil kdo,
ej! bi vžkipelo princen sto
in zablestelo sto ostrin,
da maščevale bi zločin!
A zdaj, jim še veleti sme?
In oni? ... Ne, ne izvršé!
Z očmi zagledanimi v tla,
z nasmeikom, ki ga stud pozna,
namršeni, navkriž roke,
njen dvor in principi in gospe
molče okoli nje stojé.

Lana Osojnik, 2. E

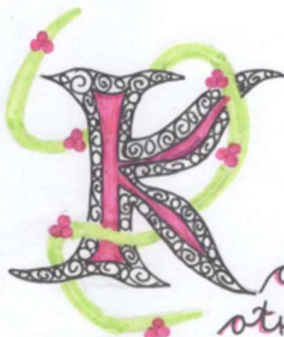

Nel ljubim te z očmi, kakaj oči
na tebi najdejo cel kup napak;
po tebi le srce mi hrepeni;
ki me troj viden je kljub hibam drag;
in sluh mi gluha je zva troj rven jezika
in tip si ne želi, da te objamem;
ne vonja, ne skusa me zamika
pojedina žitil s teboj na samem.
A vseh pet čutov vendar ne prepriča
srca, da zva teboj ne bi hodilo
in iz moža me delalo slabica
ki me je svženjsko vnanstvo mibo
In v tem peklu mi je le to uteha,
da greh kaznuješ ti, ki si varok greha.

N
Ne, ona nima izmetnih oči
in niti kadrav mehkkih kakor svila;
če sneg je bel, ga v njenih nedrkih ni;
in usta bi se od koral ločila;
sem videl rože, bele in rdeče -
na njenih licih take ne cvetajo;
in so dišave, mnogo bolj dehtajo
kot vonj, ki veje njeno ga telo;
njen glas poslušam rad, četudi vem,
da xroki strun prijetneje xvenajo;
kako boginje hodijo ne vem,
ko ona hodi - stopa kot ljudje;
in vendar se mi xdi bolj očarljiva
kot vse, ki pesem jih slavi lažniva.

Lana Grobovšek, 1. E

37

ot se postaran oče veseli
 otrokovih dejanj v mladostni dobi
 takó jaz, ki zla seča me hrami
 uživam v tvoji ceni in rvestobi
 naj še gov tvoje vrednosti krase
 ~ posamič ali v slavi kradini ~
 lepota, pamet, plemiško ime ~
 ljubezen moja v vse se vkopirni.
 Kako bi bil postaran, nebagljen
 in reven, ko od tebe bogatim,
 ko, v tvojem izobilju utopljen,
 od drobca tvoje slave sam živim?
 želim ti vse, kar vrednost ti poveča,
 in v tebi vse imam ~ v kakšna seča!

Sofia Urbanč, 1. E

Hugo je padel. In odtlej
 ni Parizina več nihčč
 ne videl in ne čul o njej;
 kot mora sanj, ki so prešla,
 je njeno ime, simbol strahu
 in greha, umrlo brez sledu.
 Knez Azo ni nikoli več
 omenil žena ali sina;
 bilo ni groba, ne spomina;
 v neposvečena tla sta šla;
 vsaj njega so zagrebli tja;
 usoda njena pa v meglah
 je skrita, kakor v krsti prah.
 Morda odšla je v samostan
 in so ji zbičano tlo
 in kas in post iz dneva v dan
 sprosil mračno pot v nebo;
 morda z bodalom umorili;
 morda prešla je že takrat,
 ko na moršču je krivnik
 presekal Hugov beli vrat;
 da ji sočutja pijani kriki
 umiril je drget srca...
 Morda... Nihčč ne ve tega;
 nihčč ne ve in ne izve.
 A naj bo karkoli že -
 pot ji skončalo je gorje.

Krakonska mati

K

aj pa je tebe truba bilo,
dete ljubo, dete ljubo!
meni mladi deklici,
neporočeni materi? –

Oča so kleli, tepli me,
mati nad mano jokali se;
moji se mene svamivali so,
tuji za mano kazali so,

On, ki je sam bil ljubi moj,
on, ki je pravi oča tvoj,
šel je po sveti, bode ve kam,
tebe in mene ga je svam!

Kaj pa je tebe truba bilo,
dete ljubo, dete ljubo!
Al te je truba bilo, al ne,
vendar pravično ljubim te.

Meni niso odpoto se kdi,
kadar v tvoje ozrem oči,
kadar prijazno nasmiješ se,
kar sem prestala, pozabljeno je.

On, ki ptice pod nočam kivi,
naj ti da srečne, vesele dni!
Al te je truba bilo, al ne,
vedno bom srčno ljubila te.

Alja Bučar

LITERARNE DROBTINICE

vsi gledajo nočno nebo
ko jaz utripajočo luč
bik sveti dolgo in močno
v ozadju samotnih kuč

osvetljen kaže pešcu pot
čeprav utripa luč lepo
on pravilno vodi od tod
on pelje zvesto in grobo

v deželo lepših sanj
popelji mene v svoj rod
tam ostal bom in ti bom znan
spet ljubila bi tam nekod

vsi gledajo nočno nebo
bika iščejo, njegovih ran
vem kje je in mi je hudo
ti si bik ko sem jaz prebran

zdaj obljubim
kot takrat sem bil več ne bo
čeprav ljubim
zabodel sem te z lažjo

Erik Schmidt Vrabič, 4. G

SIC ERAT IN FATIS

Smrt sodba kruta duši neizbežna,
Izhod nam večnost tiha nudi molka,
Cestica vodi nas kot vražja polka
Enako strma kakor gora snežna.

Resnice volja draga ni razumu,
Absurd življenja vera nam je ječa,
Takt časa neomajno sled si večja
In privid obstoja zabriše umu.

Norost človeka kuje upe lažne,
Figura brez spoznanja smo misleča,
Akt igre lutka smo predstave strašne.

Tavanje skozi témo nam neznano,
Iskra medla skozi upanje žari,
Smrt zdravilo je za vsako rano.

Vito Osvald, 4. E

Misel:

*Nenasiten apetit intelekta po nečem posebnem,
po smislu samozavedanja in samega obstoja,
resnica pa je le polnjenje in praznjenje
želodca ob spremljavi nenehnega bitja
srca skozi obup eksistence.*

Vito Osvald, 4. E

Grob je plesišče

življenja,

življenje je

plesanje na grobu

Vito Osvald, 4. E

NAŠE BASNI

Pomesti pod preprogo?

Nevarnost, ki se skriva pod preprogo,
ne čaka, da se jo bo odkrilo.
Ko jo odkrijemo, je morda že prepozno,
da bi se z njo spopadli in jo premagali.

Zato skrivanje težav ni prava pot,
ampak se s tem problemi le stopnjujejo.
Le s pogumom in iskrenostjo se lahko borimo,
le tako se lahko težave rešimo.

Bolje je, da se težav rešimo,
ne da jih pod preprogo pospravimo.
Čeprav bo včasih težko,
imaš to.

Torej se ne skrivamo pod preprogo,
ampak se jim nasproti postavimo.
Le tako se jih lahko rešimo
in jih osmešimo.

Nej Trajkov, 2. D

Najlepše češnje rastejo na koncu vej

Mlad lenivec si kralj zaželi bit',
a fant neumen si, zabit!
Kje bo krona, če sanjariš in ležiš?
Za tako delo niti centa ne dobiš.

Sosedov lev ga kliče:

»Pridi, greva gor.«

Sanje so imele priče:

»Oh, saj ti si nor!«

»Ti delal bi za kralja?

To delo bo zaman.

Raje se po post'ljji valjam
in uživam v svetu sanj.«

Lenivec postane mož,
zdaj v glavi nima sanjskih rož,
na kmetih mora živet',
na svoj ime le gnoj imet'.

V zadnjem upu gre na grad,
saj hišo dobro imel bi rad,
a svojim očem ne more verjet',
sosednji lev zdaj vlada svet.

Za velike sanje večji trud imej,
najlepše češnje rastejo na koncu vej.

Bor Oderlap, 2. D

Druga basen o pometanju pod preprogo

Vedno znova slišim reči,
da nekaj se pomedu pod preprogo,
ko se težava pojavi
in se rešitve ne vidi nobene.

A to ni rešitev, mar ne vidite,
le začasno je, kot da bi vdihnil sapo.

Težava še vedno tam je
in prej ali slej se bo spet pokazala.

Zato ne smemo bežati pred njo,
temveč pogumno se moramo spopasti z njo.

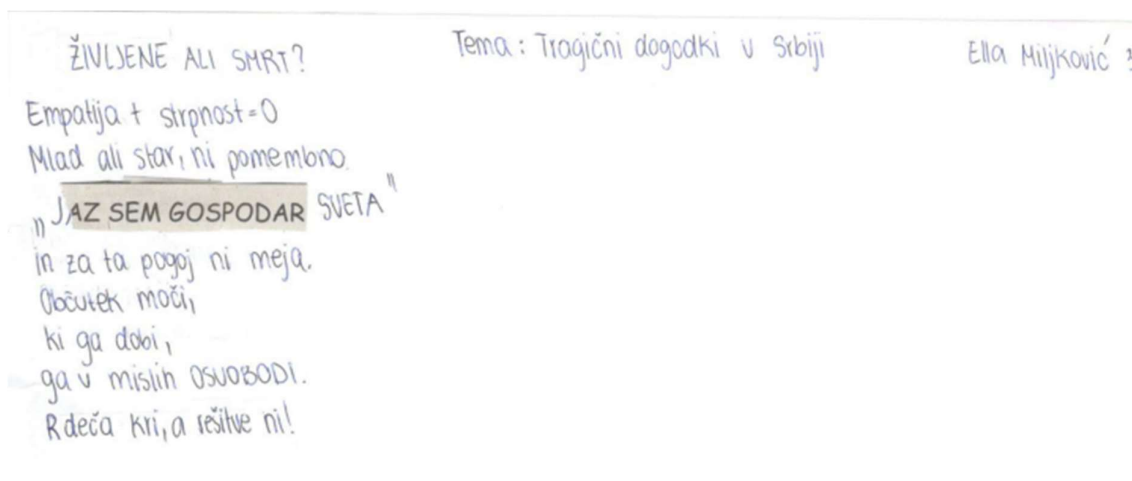
In ko nam uspe jo rešiti,
zadovoljstvo nas bo obdalo kot topla odeja.

Brezskrbno spanje in mirno srce,
zadovoljstvo v sebi, da smo naredili prav.

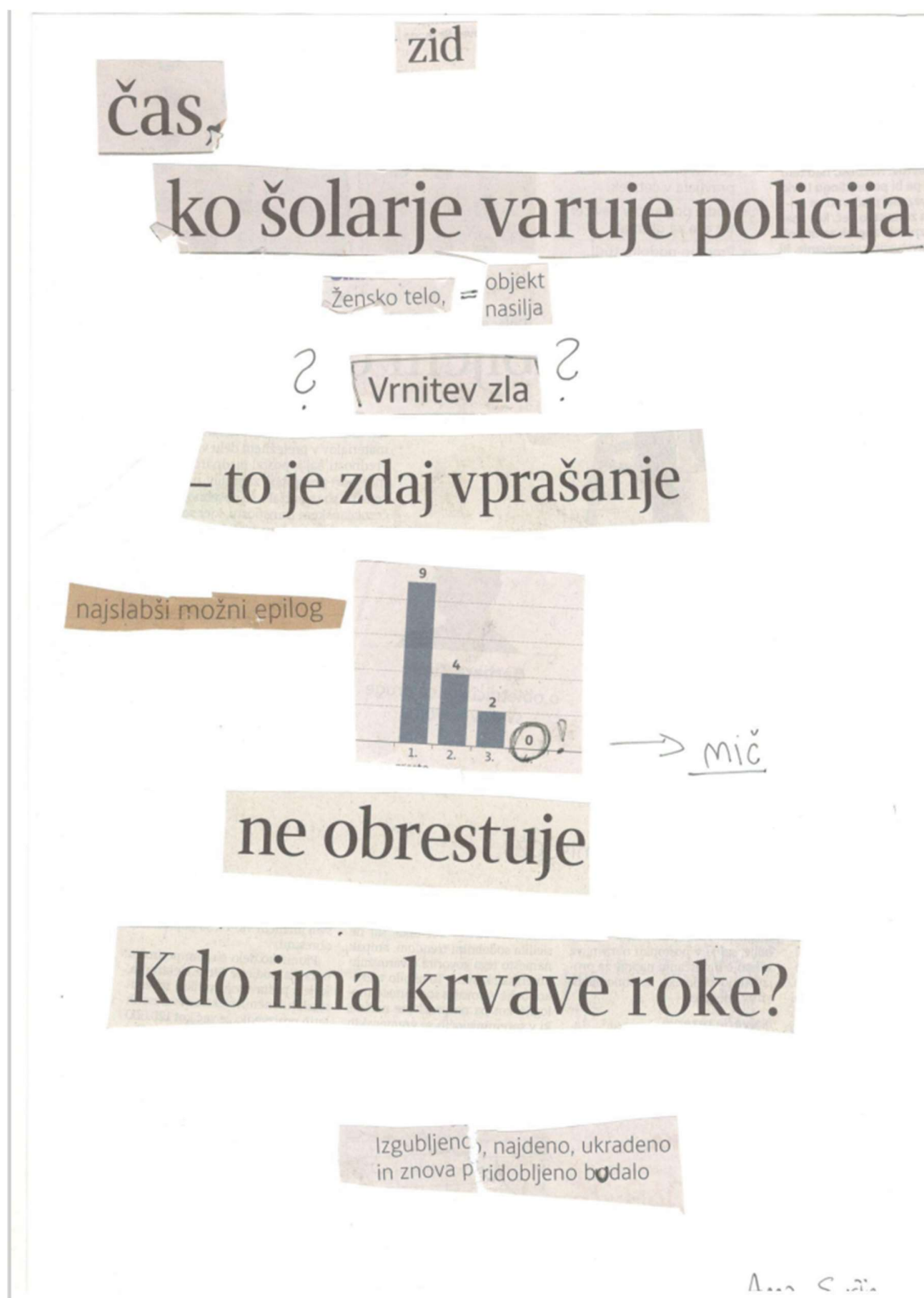
In tako se težave ne bojimo več
in pomesti pod preprogo ne bomo poskušali več.

Tim Grašič, 2. D

SODOBNI KONSI

Ella Miljković, 3. C

Ana Sušin, 3. C

Analiza M • č i

Mit in resničnost

Ženske in meči

Nasproti stoji deklica,

Tista,
ki osvobaja

niso samo moški

TUDI MAČKI tisti,

ki nosijo orožje.

»Pojdi, pojdi ven!«

dr. Petra Mišmaš

Maja Božič, 3c

Maja Božič, 3. C

Vse kupile bi
bile bi lepe
 $5 + 5 = 10$
ali brez njih

pravi, da padle bi pol 5

stopi

in naj številke ne kaj praviš!
če ne doseješ današnjega IDEALA
ne prideš do poroke.

Petja Hül, 3. C

Maks Hejja, 3. C

Agresija $\neq$ moč
 Teror smrti $\rightarrow$ domk?
 smrt = = varnost

Razlogi ?

Za... zaradi ... so...

SVET.

Neja Ivanc, 3. C

BEVŠČINA

MAMI, MAMI
 prosim daj mi
 želim si novo igračo

∞ ti ti dala
 a privoščim si lahko le fraco

MAMI, MAMI
 tudi ko nimamo za posajo

∞ si mi dala
ne potrebuje veliko plačo !

Lina Benović, 3. C

KRITIZIRAM

»PREKINITE IN PRIDOBITE
MNENJA«

$\text{g} \text{ } \text{♪} \text{ } \text{♪} \text{ } \text{♪} > 2n+1, 2n+2, \dots$

rezultat $\neq$ znana oseba

rezultat $=$ d ♯ a b c ♯

NE?

MOGOČE PREVEČ
OPTIMISTIČNO?

$\text{♪} \text{ } \text{♪} \text{ } \text{♪} \doteq 0$

Zoja Stražiščar in Victoria Romanescu, 3. C

KLETKE

800 knjig tarča

Knjižnice brez knjig, cenzurni posegi,

28 odstotkov več prepovedanih knjig,

prepovedani naslovi, Prepovedovanje knjig

»Pornografske« in »nespodobne« knjige kot svoboda govora

v deželi svobodnih

umik knjig,

brez knjig =

KNJIŽNA kletka

Alisa Emrić, 3. C

UMETNA INTELIGENCA

FF

N Tehnologija

Iron IJA?

nikakor ne

zame, ne

pa zate ?

vm = robot ?

novo zgodbo > prihodnost, podrejeni otroci sveta,

civilizacijski kolaps,

grožnja obstoja,

pojetja ... open AI, IA! ... grožnja obstoja.

Eva Ivanc, 3. C

RAZMIŠLJAMO O LITERATURI

DON KIHOT KOT PARODIJA VITEŠKIH ROMANOV

M. de Cervantes: Don Kihot

Za ustvarjanje romana, kot je Don Kihot, je potrebne veliko domišljije in tudi »pisateljskega talenta«; obojega je imel španski pisatelj Miguel de Cervantes Saavedra dovolj. Izpod njegove roke, ki je na papir pretvarjala neverjetne domisli iz glave, je nastal izjemen viteški roman, ki govori o zmešanem plemiču, če poenostavimo. Toda v vsej don Kihotovi zgodbi se skriva veliko več kot le dogodivščine nekega viteza in njegovega oprode. Pisatelj je želel s tem romanom, ki nosi naslov *Veleumni plemič don Kihot iz Manče* – poudarek na veleumni –, bralcem sporočiti še precej več. Kajti don Kihot ni bil zares zmešan, imel je le neke svoje ideje in svojo vizijo sveta.

Te ideje je dobil zaradi prekomernega branja viteških romanov. Pri tem je že vidno prvo od mnogih sporočil romana; nikoli ne smemo z ničimer pretiravati. Don Kihot, takrat še znan plemič Alfonso Kihona, je pretiraval z branjem, kar ga je pripeljalo v neke vrste norost, ki pa ni bila točno to, kar označuje ta beseda. Don Kihot je globoko v sebi poznal resnico oz. realnost, le da je bila ta realnost potlačena pregloboko v podzavest, kar mu je omogočilo, da je svet pred svojimi očmi spremenil v viteški roman. Nazadnje je vendarle spregledal, kaj počne, za kar je zaslužen njegov prijatelj in someščan Samson Carrasco, v don Kihotovi poslednji prigodi znan kot Vitez belega meseca. Mnogi, na čelu s Sančem Panso, so mu neuspešno poskušali na različne načine razložiti in ga prepričati, da živi v svojem svetu, toda nikogar ni poslušal, razen Viteza belega meseca. Razlaga se verjetno skriva v njunem prijateljstvu iz časov, ko je bil don Kihot še navaden španski plemič, toda Cervantes bi lahko pri tem imel še mnoge druge ideje; ena preprostejših bi bila, da se je po vnovičnem porazu in novih bolečinah don Kihot naveličal junaškega življenja, toda to ne bi bilo v skladu z njegovim značajem, ki je bil predstavljen skozi celotno zgodbo, do trenutka poraza proti Samsonu Carrascu. Don Kihot je želel storiti le čim več dobrega za človeštvo, odpraviti in popraviti krivice, prekiniti trpljenje po njegovem mnenju nedolžnih ... Toda tega se je lotil na napačen način. Lahko sklepamo, da je želel slogo in mir med ljudmi, toda to željo je izvrševal na enega najbolj nemirnih in bojevitih načinov; na konju ter s ščitom, sulico in čelado. To dokazuje, da je želel vse okoli sebe preseliti v viteški svet, med drugim tudi

hierarhijo med sabo in svojim pomočnikom Sančem Panso. Na začetku njunih prigod, ko se še niti nista dobro spoznala, je res vidna razlika med njima, Sančo pa mu takrat sledi zaradi naivne misli na oblast, zemljišče itd. Toda ko je za njima že nekaj dogodivščin, bi Sančo s svojim realističnim mišljenjem že moral dojeti, da z obljubljenim otokom in bogastvom ne bo nič, toda ostal je ob svojem gospodarju. Spet bi lahko našteali več razlogov za to, meni najbližji se zdi, da sta si medsebojno vendarle tako prirasla k srcu, da sta podzavestno želela ostati drug ob drugem, čeprav tega nikoli nista očitno pokazala, razen ob don Kihotovi smrtni postelji, in sta, predvsem don Kihot, želela na zunaj še naprej izražati gospodarjevo nadvlado in pomočnikovo podrejenost. Sicer ta hierarhija proti koncu njunih prigod ni več tako močna, a vendar ostane.

Cervantesu je odlično uspelo iz svoje zgodbe narediti roman, kakršne je prebiral njegov glavni junak, da se je tako spremenil. Čeprav ne poznam viteških romanov pretirano dobro, sklepam, da imajo podobne značilnosti kot Don Kihot, le da v tovrstnih romanih nismo vajeni Cervantesovega preskakovanja od komedije k tragediji. To me je najbolj navdušilo pri tem romanu, ker sta v njem izvrstno prikazani tako komična kot tragična stran in nikoli nobena od njiju ni pretirano poudarjena. Sicer pa, če izvzamemo ta kontrast, Don Kihot vsebuje vse značilnosti viteškega romana.

Ravno prav je tudi poudarjena vloga vitezove dame, v našem primeru Dulsineje. To je še ena od viteških vizij, ki se prebudijo v don Kihotu ob knjig. Čeprav se vitez nikoli ne sreča z njo, je trdno prepričan v svojo ljubezen do nje, vsakokrat svojemu nasprotniku veli, naj gre do njegove ljubljene dame in se ji pokloni. Toda tisto, kar me je navdušilo ob tem, je, da čeprav je ni nikoli srečal, ve, da ženska, ki mu jo Sančo predstavi kot Dulsinejo, preprosto ni ona.

Don Kihot se po porazu z Vitezom belega meseca vendarle spametuje in spregleda svoja dejanja, ki se jih kasneje kesa. Iz Barcelone odpotuje naravnost v domačo hišo k nečakinji in gospodinji, kjer kmalu zboli, napravi oporoko in umre. Spokojno, a vendarle nekoliko nesrečno. Če se vsaj poskušam postaviti v kožo don Kihota na smrtni postelji, bi imel približno isti občutek. Vendarle zadovoljen zaradi velike pustolovščine, a nesrečen zaradi vse povzročene škode in pravzaprav nesmiselnosti početja; don Kihot v času svojega viteštva ni naredil ničesar velikega, kar bi dejansko

imelo učinek na ljudi. A vendarle bi don Kihot lahko ob svojem umiranju čutil neko zadoščenje. Vsaj jaz bi ga na njegovem mestu; na koncu namreč nihče ne misli, da je bil don Kihot zmešan. Imel je le svojo resnico. Resnica je relativen pojem, odvisen od posameznika, ki se lahko tudi zamegli in spremeni. Vzroki za to pa so spet odvisni od vsakega posameznika; pri don Kihotu bi se prav lahko strinjali, da so bili ta vzrok čarodeji.

Aron Modic, 1. F

PODOBA NEKEGA ČASA

J. Austen: Prevzetnost in pristranost

Vsak čas ima svojo podobo, s katero predstavlja samega sebe in načine življenja ljudi v njem. Prav tako ljubezenske standarde, družbo, socialne statuse, izobrazbo in odnose znotraj družin. V ospredju ima določene lastnosti, ki se kažejo v raznih situacijah, okoliščinah in željah. Z leti se lahko značilnosti spreminjajo ali pa ostanejo podobne, se ohranijo in zato tudi vplivajo na prihodnje načine življenja, položaje in statuse.

Prevzetnost in pristranost je roman o angleški družbi konec 18. stoletja in na začetku 19. stoletja, torej govori o tedanjih značilnostih, načinu življenja in o standardih, ki so bili značilni za tisto podobo časa. Ljubezen takrat ni predstavljala resničnih čustev, temveč je šlo samo za poroko s čim bolj premožnim partnerjem in za zagotovitev najbolj ugodnega prihodnjega življenja. Ni bila temelj nekega odnosa, ampak se je umikala v ozadje in bila v zakonu nekako odsotna. Kot da bi se ji izogibali in pozabili na svoje srce ter resnične občutke, v ospredje pa postavljali premoženje, lepoto in položaj partnerja – samo to je bilo v iskanju ljubezni pomembno. Ženske so se poročale že v mladih letih, torej niso niti raziskale same sebe, svojih čustev in svojih resničnih želja oz. hrepenenja. Poroka je bila pogosto dogovorjena in je imela velik pomen za prihodnost žensk. Takšno neresnično ljubezen brez kakršnihkoli čustev najbolje predstavlja dogodek, v katerem je Collins prosil Elizabeth za roko. Nista se dobro poznala niti gojila kakšnih čustev drug do drugega. Collins je zaročenko izbral samo glede njenega videza, značaja in lepote. To je storil, da bi imel čim bolj ugodno življenje in žensko, ki ga bo spremljala na življenjski poti. Neuspešna zaroka je torej pokazala,

da ljudje niso mislili s svojim srcem, ampak z glavo. Niso se menila za svoja resnična čustva, temveč upoštevali oz. iskali nekoga, s katerim bi imeli zagotovljeno ugodno življenjsko pot. Če jim ni uspelo pridobiti prvotnega partnerja, ki so ga želeli, so poiskali njemu podobnega. Izguba prvega jih ni prizadela, kar pove, da niso iskali prave ljubezni z resničnimi čustvi v zakonu. To je storil tudi Collins. Najprej se je zavzel za Jane, a ko je izvedel o zapleteni ljubezenski situaciji, v kateri je, je prešel na Elizabeth, saj je veljala za drugo najlepšo v družini in najstarejšo, takoj za Jane. Dogodek potrjuje tedanje ljubezenske standarde.

Tedanja družba se je delila na višji in nižji sloj. Višjega so predstavljali bogati oz. premožni, medtem ko nižjega manj premožni. Zaradi takega opredeljevanja družbe je prišlo do velikih razlik, ki so jih izpostavljali in kazali drug drugemu. Velik pomen v družbi je imela izobrazba, ki je prav tako opisovala oz. predstavljala sloj človeka ter njegovo premoženje. Premožnejši so veljali za vzvišene, arogantne, hladne in slabe ljudi, medtem ko nižji sloji za neizobražene, neumne in nesposobne. Največ razlik v družbi se je opazilo pri Bingleyju doma, kjer sta za nekaj časa ostali Elizabeth in Jane, ki zaradi obolenja ni mogla domov. Bingley je imel sestre, ki sta se imeli za najboljši in najpametnejši. Vedno sta se na skrivaj posmehovali Elizabeth, njenemu videzu, njeni hoji in oblačenju. S tem sta pokazali vzvišenost in arogantnost do manj premožne ženske na zelo nesramen in nespodoben način. Dogajalo se je tudi obratno, da je nižji sloj podcenjeval višjega, kar je najbolj izrazito prikazano na plesni večerni prireditvi Bingleyja, kjer so udeleženci prvič videli Darcyja, slišali, da je zelo premožen, in takoj začeli širiti lažne govorice, da se veliko hvali s tem in nima spoštovanja do drugih, čemur so vsi verjeli in ga imeli za takega.

Družine so se v številu članov razlikovale, vendar so imeli starši enako pomembno vlogo. Iskali so najbolj primerne partnerja svojim otrokom, predvsem hčeram, saj brez partnerja niso smele podedovati premoženja in bi ostale same ter revne. Mama je najbolj opravljala svojo dolžnost, saj je na prireditvah in drugod iskala informacije in idealnega partnerja za otroke. Prav takšna je bila gospa Bennet. Z vsemi je navezovala stike in pridobivala informacije. To je najbolje opravljala na obiskih in plesih, medtem ko je gospod Bennet večino dni presedel v svoji knjižnici in delo opravljal veliko slabše, saj se mu enostavno ni posvečal. Oba sta si bila družbeno podobna, vendar sta imela veliko značajskih razlik. Gospa Bennet je iskanju posvečala ves svoj čas, bila je

vedno živčna, medtem ko je bil gospod Bennet veliko pasivnejši, se izmikal situacijam in problemom. Kadar je slišal živčno kričanje svoje žene, se je zaprl v knjižnico in bral naprej. S tem je pokazal nenaklonjenost, nespoštljivost do žene in hčera, ki bi potrebovale tako mamino kot očetovo pomoč in podporo. Zaradi tega je Eliazbeth spoznala, da oče mami niti hčeram ne ponuja svoje podpore, ljubezni in pozornosti, ki bi jo sicer moral. Mama je veliko bolje opravljala svojo vlogo.

Družba se skozi čas spreminja, vendar se nekatere značilnosti ohranijo tudi v prihodnji podobi življenja. Še danes prepoznamo pomembnost izobrazbe, ki opisuje inteligentnost in sposobnost človeka, ga postavi na višji nivo v prihodnosti. Tudi danes premoženje vpliva na okoliščine, prihodnost in na odnose z ljudmi. Ohranili so se tudi širjenje govoric, ljubosumje in arogantno obnašanje do določenih ljudi ter posmehovanje ali žaljenje. Ljubezen in družina pa sta močno spremenili značilnosti, saj pogosto iščemo partnerja z resničnimi čustvi, se ne poročamo mladi in sami iščemo partnerja namesto staršev. Če povzamem, je prišlo do številnih sprememb, nekatere lastnosti pa so se ohranile.

Anabela Popović, 4. C

MOJE RAZMIŠLJANJE O ČRTOMIRJU

France Prešeren: *Krst pri Savici*

V tem razpravljalnem spisu bom opisala in razložila svoje mnenje o Črtomirju. Črtomir je glavna epska oseba v Prešernovi pesnitvi *Krst pri Savici*. Skozi pesnitev spoznamo dve strani Črtomirja. Menim, da lahko zaradi tega ob branju spremenimo svoje mnenje o njem. Njegovo odločitve so predvsem v Krstu nerazumljive za nekatere bralce ter nasprotje njegovim odločitvam v Uvodu. *Krst pri Savici* je tako odprt interpretaciji in je že doživel mnogo le-teh.

Črtomirja spoznamo že v Uvodu, kjer ima vodilno vlogo. Izvemo, da je poganski Slovan in najmlajši vojvoda, ki vodi svoje junake v upor proti pokristjanjevalcem. Zgodba je postavljena v 8. stoletje, ko so Slovane pokristjanjevali. Valjhun je bil eden od voditeljev in je prišel na slovensko ozemlje pokristjanjevat. Veliko poganov je že umrlo ali je bilo pokristjanjenih, Črtomir pa je bil še zadnji upornik, ki se je boril za pogansko vero. V

Krstu izvemo, da Črtomir ni verjel v poganse bogove, ampak je pogansko vero sprejel iz spoštovanja do svojih prednikov. Sklepamo, da se je odpravil v boj, da bi rešil svoj narod in svojo vero. Njegova življenjska energija je bila usmerjena v delovanje za skupnost. Ko pesnik v Krstu retrospektivno opisuje Črtomirjevo in Bogomilino skupno enoletno življenje in njun težek razhod, izvemo, da Črtomir ve, da gre v smrt, če se bo boril proti Valjahunu. To pa zato, ker je nemogoče premagati toliko večjo Valjahunovo vojsko. Nima upa zmage, se pa bori častno in pogumno, vendar ne more rešiti svoje vere in tovarišev. Zdaj se lahko vprašam, ali je njegova odločitev o udeležbi v boju pametna. Stvar je, da je to bila njegova dolžnost, da se bori za svobodo svojega naroda. Sam je v Uvodu nosilec glavne ideje, ki je tudi poglobljena ideja Prešernovega pogleda na svet. Narodova in osebna svoboda sta temeljni vrednoti, od katerih so odvisne vse druge, in za svobodo se je vredno boriti. Po tej strani menim, da je prav, da se je boril. Je pa na koncu Uvoda zaplet, ker Valjhun zaman išče Črtomirja po boju med padlimi. To pomeni, da ga ni bilo tam. Ali je pobegnil? Ali je izdal svoj narod? Je strahopetec? Tega ne vemo. Vemo pa, da se je jutro po boju znašel ob Bohinjskem jezeru. Po tem lahko sklepamo, da je pobegnil, morda zaradi strahu pred smrtjo. Je pa pred boji, kot vemo, spoznal Bogomilo. Občutek imam, da če je res pobegnil, da je to naredil zaradi nje. To jutro ob jezeru je mislil na samomor, a je njegov življenjski vitalizem pripomogel, da se je v njem zgodil premik. Spomin na Bogomilo ga je ustavil. Kasneje v Krstu se še enkrat, zadnjič, vidi z njo. Izve, da se je v času bojev pokristjanila in obljubila večno čistost Bogu. To je naredila, da bi njega rešila smrti, zato se ne moreta poročiti. Mora pa Črtomir sprejeti krščanstvo, da bosta lahko šele v nebesih večno skupaj. Črtomir je presenečen, da je premogla toliko skrbi, in se čuti dolžnega Bogomili. Samo za Bogomilo sprejme krščanstvo. To spreobrnitev sprejme v trenutku popolne strtosti in dokončne vdanosti v usodo. Spozna, da je izgubil vse, kar je njegovemu življenju dajalo smisel: tovariše, starše in Bogomilo. Kaj mu je torej poleg negotove prihodnosti sploh še ostalo?

V pesnitvi izvemo nekaj o njegovih starših. Sam Črtomir pove, da jih je izgubil – oba je doletela smrt. Črtomir meni, da ga nesreča spremlja že celo življenje, ker mu je vzela starše. Oče je umrl v boju, mati pa se ni mogla izogniti ječi. V tem delu Črtomirjevega govora opazimo, da je lirskemu subjektu veselje tuje. Črtomirjevi starši so bili pogani in premožni ljudje, plemiči. Izvemo, da je bil Ajdovski gradec Črtomirjeva last.

V obeh delih pesnitve Krst pri Savici opazimo veliko romantičnih vrednot. Značilen za romantiko je razkol med stvarnostjo in ideali, ki ga opazimo v delu. Črtomir je doživel ta razkol. V Uvodu je opisan boj med Valjhunom in Črtomirjem. Črtomir je verjel, da bo v boju umrl, vendar je v svojem znamenitem govoru pokazal pogum. Spoznamo ga torej kot pogumnega, bojevitega in v sebi trdnega človeka, ki brezpogojno verjame v pravičnost boja in uresničitev skupnih idealov. Je tudi strpen razumnik, saj je pripravljen sprejeti dejanja ljudi, ki razmišljajo in čutijo drugače. V Uvodu se torej bori za svobodo, starše in svojo vero. V Krstu pa Črtomir resignira, torej se dokončno vda v usodo. V bistvu mu je vseeno za svet. Njegova notranjost doživlja spremembe. Še do nedavnega je bila njegova življenjska energija usmerjena v delovanje za skupnost, kot že povedano. Zdaj pa se v njem prebujejo novi življenjski vzgibi, ki so predvsem čustvene in osebne narave. V njem se dvigajo duševni boji, ki ga pahnejo na rob. Tukaj pa lahko vidimo, da šele polagoma pokaže vse poteze, ki jih je zmožen. S sprejetjem krščanstva čisto nasprotuje svojemu prepričanju iz Uvoda. Veliko ljudi ga zaradi tega ne mara, ker menijo, da je s tem izdal svoj narod.

Razumeti je treba, da odločitve o spreobrnitvi ni sprejel njegov razum, temveč njegov notranji pretres, ki se je zgodil na duhovni ravni. Bil je v trenutku resignacije in ni se zmenil za nič, razen za Bogomilo. Menim, da bi Črtomir izdal Bogomilino upanje o njuni skupni ljubezni v nebesih in zavrnil njeno ljubezen, skrb in odrekanje zanj, če ne bi sprejel krščanstva. Drugi pravijo, da bi lahko Bogomilo zapustil. A če bi jo zapustil, ne bi to pomenilo, da je ni dovolj ljubil? Vem, da gre sicer za mladostniško, naivno ljubezen, pa vseeno? Mogoče pa je on na prvo mesto postavil Bogomilo in ne svojega naroda. S sprejetjem vere in s tem, da jo je šel širit med druge Slované je izdal svoje prednike. Zdi se mi, da bi tako naredila večina ljudi na njegovem mestu. To jih oziroma ga naredi strahopetce ali izdajalce, a rekla bi, da je to psihološko razumljivo, taka je pač človekova narava.

Špela Hribar, 2. F

ŽRTVI BLIŠČA NEKE DRUŽBE

F. S. Fitzgerald: *Veliki Gatsby*

Žrtvi blišča neke družbe v romanu *Veliki Gatsby* sta Myrtle in Gatsby. Nihče od njiju s svojim položajem ni zadovoljen, zato si z iskanjem pravega partnerja poizkušata izboriti mesto v eliti.

V najslabšem položaju je Myrtle. Sanja o uglednem možu, ki se spozna na manire in bi zanjo skrbel kot za kraljično. Ko se poroči z Georgeem, se ji zdi, da so njene sanje uresničene, ko pa mož vrne lepo obleko, za katero izvemo, da je le izposojena, se iluzija razblini in Myrtle v možu vidi mehanika, ki je daleč od ideala. Myrtle ni vključena v spopad med starim in novim denarjem, saj živi v najrevnejšem predelu New Yorka, dolini pepela. Sama nima ne denarja ne vpliva, zato je za višjo družbo nezanimiva. Tom v njenih očeh vidi iskro, ki je nima nihče drug v dolini pepela, in zato ga privlači.

Gatsby se v romanu neprestano bori z vsemi pravili družbe. Ker je pred kratkim obogatel, želi z do potankosti izdelanimi zgodbami podkrepiti svoj ugled in svoje mesto v družbi »starega denarja«. Iz Zahodnega Jajca, ki je prebivališče mladih bogatašev, želi napredovati v Vzhodno Jajce, kamor ga lahko popelje Daisy. Daisy ni prvo »vozilo«, ki bi Gatsbyja popeljalo v novi svet. Jahta nekega bogataša je prvo plovilo, ki mu omogoča prestop v nove vode. A Gatsbyju denar ne prinese vpliva.

Myrtle in Gatsbyju je skupno kršenje pravil o zakonu, saj oba vdirata v obstoječ zakon, ki naj bi bil svet in spoštovan. Tom in Daisy obema na neki način dajeta lažno upanje, sama pa globoko v sebi vesta, da lažeta.

Jay Gatsby že od nekdaj sanja o svojem uspehu. Meni, da je Božji sin in mu je usojeno postati pomemben človek. Ko spozna Daisy, prvič okusi slast visoke družbe, zato ona postane nov ideal, ki ga želi doseči. Gatsby idealizira predvsem denar, medtem ko Myrtle ideal predstavlja ugleden mož, ki jo bo preskrbel. Najsrečnejša je, ko ji Tom kupuje obleke, stanovanje, psička in podobno. Vse darove ji lahko prinese le mož iz višjega sloja.

Družba oba vztrajno zavrača. Gatsbyja gostje na zabavah izkoriščajo, višja družba pa nad njim viha nos, češ da je ostuden. Bogate zabave se ji zdijo barbarske. Tudi Myrtle se zabava v višjih krogih, vendar je Tom ne vključi v družbo, ampak jo drži izolirano v stanovanju, kamor povabi sosede, ki tudi niso del družbe, v katero spada Tom.

Ko Tom s prijatelji jezdi, se ustavijo pri Gatsbyju, da bi si ogledali njegovo bivališče in nekaj popili. Za gostitelja jim je kmalu vseeno. V razkošni palači ne vidijo drugega kot okrepečevalnico. Ko Gatsby zapusti prišleke, da bi prejel klic, le-ti ne čakajo na njegovo vrnitev, pač pa odidejo brez slovesa. Kasneje Gatsby poizkuša zmanjšati Tomovo moč, ko ga naslovi s športnikom. S tem želi povedati, da je Tom »nihče«. Tom Gatsbyju neposredno pove, da je Jay nihče od nikoder, in s tem dokončno naredi mejo med njima.

Tom igra ključno vlogo tudi v zatrtju Myrtlinih sanj po visoki družbi. V stanovanju je izolirana, ko pa Myrtle Toma zbada z imenom njegove »svete« žene, jo ta pretepe. Myrtle je z zlomljenim nosom jasno, da je Tomova družba nedotakljiva in zanjo nedosegljiva.

Gatsbyjev propad se dogaja po avtomobilski nesreči, ko Daisy povozi Myrtle. Sam še vedno verjame, da ga Daisy ljubi in najprej celo noč čaka pod njenim oknom, nato pa cel dan pričakuje njen klic. Zaslepljen ne vidi, da iz njegovih sanj o vrnitvi v čase pred svojim odhodom v vojsko ne bo nič. Prepričan je, da ga bo Daisy vsak čas poklicala in mu izpovedala svojo ljubezen. Bralci vemo, da sta po nesreči Daisy in Tom združena in skrita za težko zaveso denarja in vpliva, ki je niti sodišče in policija ne moreta odgrniti.

Myrtlin propad se dogaja pred njeno tragično smrtjo, ko njen mož George izve, da ga vara, in jo želi odpeljati. Kljub vsemu jo želi obdržati, zanjo pa bi to pomenilo konec razkošne ljubezni s Tomom in ječo z moškim, ki ji ne more izpolniti sanj, kljub temu da je pripravljen zanjo narediti vse. Tom po njeni smrti hitro pozabi nanjo, ker mora poskrbeti za svoj zakon, saj se kljub svojim avanturam zaveda posledic, ki bi jih imela ločitev.

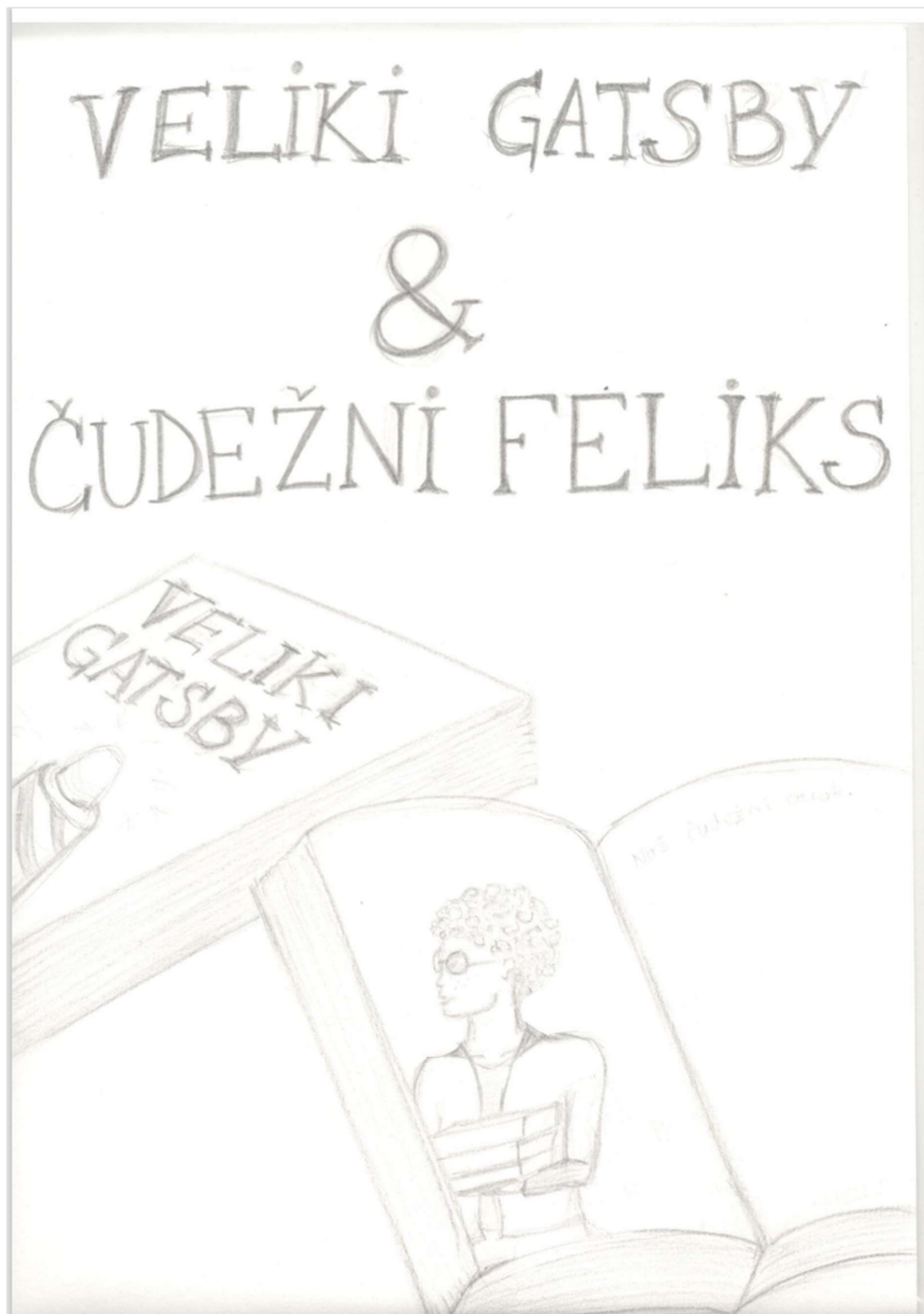
Posredno je za oba zaključka odgovoren Tom. On je razlog, da se tistega večera George in Myrtle spreta in ona steče na cesto, nato pa Georgeu pove, kdo je lastnik rumenega avtomobila, ki je povozil Myrtle, in posledično vdovelemu možu zasadi idejo, komu naj se maščuje za njeno smrt. Oba umreta brez kakršnih koli časti, Myrtle raztrgana na cesti, Gatsby pa s kroglo, ki mu jo »dostavi« George. Nobenemu od njiju ni uspel preskok v Vzhodno Jajce in oba praktično umreta pred pragom svojega želenega doma.

Visoka družba potrebuje grešne kozle, na katere lahko zvali nesreče in s katerimi se lahko pozabava, dokler ji to ustreza. Danes sicer njeni pripadniki težje ubežijo zakonu, še vedno pa obvladajo veščine prelaganja krivde na druge in občasno selitev v kraje, kjer niso preganjani. Myrtle in Gatsby sta žrtvi družbe, ki izkorišča njuno naivno misel, da bosta kadar koli vanjo sprejeta.

Družba tudi danes zavrača drugačnost, krila nedotakljivosti pa jim je morda odrezala globalna povezanost, ki poskrbi, da so njihovi grehi znani vsemu svetu, morda pa le napredek v zavesti soljudi, ki vse večkrat spregovorijo o nesoglasjih z dejanji drugih.

Bruno Gabrijel, 4. B

Ilustracije so nastale ob obravnavi maturitetnih romanov *Čudežni Feliks* in *Veliki Gatsby* v šolskem letu 2021/22.

MOJE SREČANJE S PLEČNIKOM

Uganka

Včasih bil sem lesen

Zdaj več ne

Včasih bil sem sam

Zdaj več ne

Po meni se hodi, teče, včasih tudi kaj reče

Vsi me poznate

Včasih veliko bolj pomemben sem bil

Saj povezoval dežele sem vse

Odgovor: Tromostovje

Plečnikov sprehod po šoli

Mislim, da bi Plečnika po dolgem času sprehod po naši šoli prav prisrčno razveselil. Ob pogledu na vse slike in plakate, ki so jih skozi leta izdelali dijaki šole, poimenovane po njem, se ne bi mogel upreti nasmehu. Navdušen bi bil nad učenci, ki vsako jutro pridno hodijo po prav njegovih stopnicah in že ob 8. zjutraj pridno sledijo pouku. Očarali bi ga radovednost in zavzetost, ki smo ju pokazali za njegovo arhitekturo in njen pomen v današnji Ljubljani. Kljub letom, ki jih šteje naša šola, bi se Plečniku zdelo, kot da je bila zgrajena včeraj. Ponosen bi bil na medsebojne odnose dijakov in profesorjev ter profesorice. Domnevam, da bi se Plečnik ob sprehodu po naši šoli nadvse navdušil in z velikim nasmeškom na obrazu odšel nazaj na svoja popotovanja.

Žiga Rajbar, 2. E

Nekega dne sem se sprehajala po starem mestnem jedru prečudovite Ljubljane. Bila je sobota. Hodila sem mimo tržnice, kjer me je vonj domačih dobrot hitro premamil, nato sem se sprehajala čez Tromostovje in hitro prispela do svoje gimnazije. Moja gimnazija. Gimnazija Jožeta Plečnika. Tam sem se ustavila s svojo jutranjo kavo v roki in občudovala to arhitekturno mojstrovino.

Hitro sem se zavedela, da so bili čudovita tržnica, Tromostovje in ta gimnazija delo znamenitega slovenskega arhitekta, ki se je zapisal v zgodovino – Jožeta Plečnika. Razmišljam, koliko truda je bilo potrebno za te mojstrovine, ki jih je polno po celi Ljubljani, in te, ki sem jih videla jaz, so le del zbirke slovenske kulturne dediščine. Usedla sem se na bližnjo klop in spila svojo kavo. Naenkrat se poleg mene usede starejši moški z dolgo sivo brado, smešnimi očali in mrkim pogledom na obrazu. Takoj ga prepoznam. To je človek, o katerem sem ravno razmišljala, naš znameniti arhitekt Plečnik. Pogledam ga še enkrat, vljudno pozdravim, on pa mi celo nameni nasmešek. Ve, da sem ga prepoznala, zato me povpraša za mnenje o njegovem delu. Bila sem navdušena, da ga to zanima, vendar nisem čakala. Vzhičeno sem mu začela pripovedovati o svojem dopoldnevu, sprehodu čez tržnico in tromostovje ter o tem, da mi je v čast, da lahko obiskujem njegovo gimnazijo. Povedala sem mu, da si želim nekega dne obiskati vse kraje v Ljubljani, kjer so njegova dela, in jih občudovati. Pogledal me je, se mi nasmehnil in rekel, da če imam danes čas, me lahko popelje na ogled svojih del. Bila sem navdušena in mu seveda takoj pritrdila.

In odpravila sva se. Najprej sva hodila mimo že prej omenjenega Tromostovja in tržnice, vendar naju je sedaj spremljal pridih samega ustvarjalca. Plečnik je pripovedoval, kako se je domislil mostu, ki se razdeli na tri dele in je sedaj prava turistična atrakcija, in o mestni tržnici, ki je pred Plečnikom ni bilo. Naredila sva krog in prišla do Mesarskega mostu. Ta mi je bil vedno pri srcu, že kot otrok sem gledala ograjo, napolnjeno s ključavnicami, vsaka s svojo zgodbo. Tudi mojemu spremljevalcu je bil ta most vedno med ljubšimi. Po nekaj minutah hoje sva zavila še na Čevljarški most in tudi pri tem Jože Plečnik ni razočaral s svojo zgodbo. Bil je zelo prijeten možakar, četudi je imel sprva mrk pogled. Nato sva vzela avtobus do Križank, še enega znamenitega dela. Razlagal mi je o njih, tako ponosno, da ga še zdaleč ni bilo težko poslušati. Ker sva bila že v bližini, sva zavila še v eno najznamenitejših arhitekturnih del v Ljubljani, in to je Narodna univerzitetna knjižnica ali krajše NUK.

Tam sva tavalala med številnimi policami in še številnejšimi knjigami. Bila sem že precej utrujena, zato sva se usedla za mizo, jaz pa sem za hip zaprla oči. Ko sem jih odprla, Jožeta ni bilo več zraven in bila sem zelo zmedena. Pogledala sem predse in pred sabo videla poln kup odprtih knjig in zvezkov. Zavedela sem se, da je bilo vse le moje sanje, medtem ko sem med učenjem zaspala v Narodni in univerzitetni knjižnici.

Vendarle pa sem hvaležna za te sanje in četudi ne čisto resničen pogovor z največjim slovenskim arhitektom.

Teja Radelj, 2. E

Jože Plečnik je eden najbolj znanih slovenskih arhitektov, čigar 150-letnico rojstva obeležujemo letos. Zasnoval je veliko načrtov za prečudovite stavbe stare Ljubljane, eno njegovih najpomembnejših del je tudi naša gimnazija, ki se ponosno postavlja z njegovim imenom.

Če bi se lahko srečala z Jožetom Plečnikom v današnjem času, bi mu z veseljem razkazala našo šolo – ponos dijakov, ki jo obiskujejo. Popeljala bi ga po Šubičevi ulici, na kateri stoji naša Gimnazija Jožeta Plečnika. Vstopila bi skozi glavni portal, ki ga je zasnoval prav on in že od zunaj nakazuje na dušo stavbe, polne učenosti in mladostniškega vrveža. Takoj po vstopu v stavbo se vije glavno stopnišče, ki nas popelje v prvo nadstropje. Tam se trenutno nahaja večina matičnih učilnic za prve letnike; enega obiskujem tudi sama. Včasih se je potrebno tudi znajti in prostorni hodnik postane uporaben prostor za roditeljske sestanke. V naši učilnici, ki je na koncu hodnika, bi se Plečniku vsekakor zahvalila za velika okna na desni strani učilnice, saj nam dajejo veliko svetlobe in lep pogled na ulico.

Zaradi trenutne pandemije s koronavirusom, ki nas sili v zadrževanje v eni učilnici, in ker je to moje prvo leto, lahko rečem, da šolo in njeno okolico šele spoznavam. Ne glede na to mi je všeč, da so vsa stopnišča na istem mestu, rada pa imam tudi razvejanost hodnikov z učilnicami, saj daje notranjosti stavbe neko dinamičnost.

V drugem nadstropju je učilnica za informatiko, kjer preživim prijetne in zadnje ure tedna. Imamo tudi manjši vrt in čebelnjak na eni izmed teras, kjer se trudimo ohranjati stik z naravo. Na vrhu šole je odprt prostor z zelo lepim razgledom na Ljubljano, tja sem se odpravila nekajkrat med prostim časom za malico in uživala v svežem zraku ter se prepustila zvokom mestnega vrveža.

Vsekakor bi bilo Plečniku všeč, kakšen domač in vesel prostor je postala naša šola, ki je polna učenja in zabave. Vsi dijaki in profesorji, ki so prestopili prag te šole, smo njegovo zapuščino lepo ohranili in se bomo za to trudili še v prihodnje.

Zala Simona Sojar, 2. E

Zbudil sem se v prečudovit poletni dan. Takoj sem vedel, da ne bom čepel doma. Raziskoval bi Ljubljano, pa nisem imel nobene pametne ideje. Pojedel sem zajtrk, se ulegel na kavč in v daljavi ujel napovedovalkin glas, ki je oznanjal, da danes, 23. 1. 2022, mineva 150 let od rojstva Jožeta Plečnika in zato bo celo leto Plečnikovo leto, za kar se je odločila naša vlada ...

Odpravil sem se od doma, peš skozi Tivoli. V zelen drevored se je ujelo sonce in se igralo s svetlobo. Prelep park je kar klical ljudi iz temnih stanovanj. Ustavil sem se na Tromostovju in občudoval reko Ljubljanico. Opazil sem gospoda, ki je zrl v reko in račke, ki so mirno plavale v vodi. Malce nenavaden je bil v dolgem plašču in klobuku. Oziral se je naokoli in me opazil. Pristopil je k meni. Bilo mi je nerodno ..., zakaj nisem gledal drugam? Kako presenečen sem bil šele, ko se mi je predstavil! Pred mano je stal sam Jože Plečnik. Zgovoren gospod me je vprašal, ali vem, kdo je. Še dobro, da sem zjutraj poslušal napovedovalko. Hitro sem mu povedal, da so njegova dela pomembna za vse človeštvo, predvsem tista, **ki so nastala med obema svetovnima vojnama**, s katerimi je skušal Ljubljano oblikovati na moderen način, a po vzoru antičnih Aten. Za **njegov slog, ki še danes velja za inovativnega**, so značilne klasične oblikovne prvine, kot so stebri, preklade, balustrade, stebriči, ki pa jih je predeloval in kombiniral na svojski način. Navdušil sem ga. Povedal mi je, da ni oblikoval le Ljubljane, ampak je svoj pečat pustil tudi na Dunaju in v Pragi.

Opazovala sva Tromostovje in z njim sem delil svoje navdušenje. »Kako pridete do tako nore ideje?« sem ga vprašal. »Če hočem delati dobro arhitekturo, moram biti dober človek,« mi je dejal naš največji arhitekt. »Osrednji kamniti most Tromostovja iz leta 1842 stoji na mestu nekdanjega lesenega, strateško pomembnega srednjeveškega mostu, ki je povezoval dežele severozahodne Evrope z Balkanom oziroma z jugovzhodno Evropo. Med letoma 1929 in 1932 sem osrednjemu mostu

dodal še dva mostova, namenjena pešcem, in tako ustvaril edinstveno arhitekturno posebnost Ljubljane. Z osrednjega mostu sem odstranil kovinsko ograjo in vse tri mostove opremil z masivno kamnito balustradno ograjo, na katero sem razmestil svetilke. Z vsakega od stranskih mostov vodita po dve stopnišči na terasi ob reki. Tja sem dal zasaditi topole, katerih krošnje so svojevrsten dodatek podobi mostu. Na desnem bregu most dopolnjuje trgovinica z darili na začetku tržnice, na levem bregu pa kiosk. Tromostovje je obenem ključna točka, kjer se križata dve moji urbanistični osi: vodna os in os, ki povezuje Rožnik z Ljubljanskim gradom. So pa Tromostovje leta 1992 temeljito prenovili.«

Plečniku sem povedal, da obiskujem gimnazijo, ki jo je zasnoval on, zato nosi njegovo ime, in da vsako leto v spomin nanj pripravimo kulturni dogodek, ki ga imenujemo Srečanja. V njegovih očeh sem opazil veselje. »Tudi jaz sem bil dolga leta profesor. Rad sem imel delo s študenti. Nato pa so me imenovali za arhitekta Praškega gradu in sem nekaj let stalno potoval med Prago in Ljubljano.«

Pogovarjala sva se še o ostalih njegovih stvaritvah. **Križanke** so bile do leta 1949, ko jih je socialistična oblast podržavila, samostan oziroma kompleks v lasti nemških križnikov. Križniki so odšli, prišel pa je Jože Plečnik s svojo ekipo arhitektov, ki je na povabilo oblasti začel objekt leta 1952 spremenjati s poudarjenimi renesančnimi in baročnimi elementi. V stavbi so predvsem želeli odpreti šolo za umetno obrt, a so v kompleksu uredili tudi festivalski in prireditveni prostor ter ga sredi petdesetih let odprli. Naš največji arhitekt je zasnoval več mostov in med njegova najpomembnejša dela v Ljubljani sodi tudi **Čevljarški oziroma Šuštarški most**. Na mestu, kjer zdaj stoji Plečnikov most, se je skozi zgodovino zvrstilo kar nekaj mostov z različnimi imeni (tudi Mesarski). Arhitekta sem poslušal sem z velikim zanimanjem. Nikoli si ne bi mislil, da me bo arhitektura tako navdušila. Najbolj pa sem bil navdušen nad predstavitvijo **NUK-a**. Novo glavno poslopje na Turjaški ulici je bilo zgrajeno med letoma 1936 in 1941. Prej je na tem mestu stala palača, ki jo je leta 1895 uničil potres. Plečnik je pripravil načrt za zgradbo – tlorisno nepravilen pravokotnik s štirimi štirinadstropnimi trakti. Zunanji fasadni plašč je zgrajen iz opeke, ki jo dopolnjujejo neenakomerni in različno obdelani kamniti kvadri ter izbočena okna. Skozi mogočen vhodni portal z lesenimi in v bron oblečenimi vratnicami se odpre dostop do reprezentančnega kamnitega stopnišča, ki vodi v prvo nadstropje, kjer je orjaška čitalnica. Na vrhu glavnega

stopnišča je dodan kip Primoža Trubarja, na stranskem vhodu je velik kip Mojzesa. Na terasi ob knjižnici na Vegovi ulici pa so veleumi Ivan Prijatelj, France Kidrič, Fran Ramovš in Rajko Nahtigal. Na vogalu je spomenik pesniku Simonu Gregorčiču. Plečnik je želel ustvariti posvečen prostor, tempelj znanja in poti k napredku.

Pogledal sem na uro. Kako čas v dobri družbi hitro teče! Zahvalil sem se gospodu Plečniku za prijeten pogovor, on pa je rekel, naj ga obiščem kdaj v Trnovem, kjer živi. Čutil sem nežen tresljaj in še enega ... Odprl sem oči in ugotovil, da sem še vedno doma na kavču. Mama me je strogo opazovala. Povedal sem ji, da sem sanjal o arhitektu Jožetu Plečniku in takoj je bila pripravljena za pogovor. Uf, kakšne nore sanje!

Svit Zibelnik, 2. E

Nekega prijetnega, sončnega, malo hladnega jutra sem se pred poukom sprehajala po centru Ljubljane. Ko sem hodila po Tromostovju, sem se malce zamislila in premišljevala o vseh prelepih Plečnikovih delih. Naenkrat sem se utrudila in se odločila, da si bom privoščila vročo čokolado v najbližji kavarni. Ko sem se usedla, sem začela raziskovati o Plečniku in njegovih delih. Vedno bolj in bolj mi je postajal všeč ta naš znani arhitekt. Ker se nikoli nisem prav dosti posvečala njegovim delom, so me ta v trenutku zelo navdušila. Malce sem se zasanjala, ampak se hitro vrnila v resničnost, ko so zvončki ob odpiranju vrat kavarne zacingljali. Naredila sem še en požirek vroče čokolade. Do mene je pristopil star gospod. V trenutku sem se zavedala, da pred mano stoji eden in edini arhitekt Jože Plečnik. Vprašal me je, ali je stol zraven mene prost, ostala sem brez besed in mu prikimala. Ko sem prišla do sape, sem ga vprašala, kaj počne tu. Odgovoril je, da večkrat zahaja v to kavarno, saj mu da veliko navdiha. Ker sem se zadnjo uro posvečala raziskovanju o Plečniku, sem ga vprašala, ali bi mi razložil, kako se je domislil vseh čudovitih mojstrov. Malo me je začudilo, ko se je takoj strinjal in pričel razlagati. Skupaj sva se sprehodila mimo tržnice, medtem ko je razlagal o svojem življenju in navdihu. Ura se je bližala osmi zjutraj, zato sva se s Plečnikom sprehodila do Gimnazije Jožeta Plečnika, ki jo obiskujem tudi jaz. Tam sva se poslovila, jaz pa sem se mu zahvalila za to nepozabno izkušnjo, ki se mi bo res vtisnila v spomin. Ko je že odhajal, sva si pomahala, nasmejala sem se in skozi vrata vstopila v šolo.

Živa Zupančič, 2. E

Se kdaj vprašate, kako bi bilo, če bi se na svet vrnila oseba, ki je že 150 let mrtva? Ali bi oseba bila zadovoljna z našo državo? Bi bila začudena, kakšen svet je danes, kakšno tehnologijo imamo, kakšna oblačila?

Če bi se Jože Plečnik vrnil in ponovno zaživel, bi bil presenečen. Mislim, da si niti v sanjah ne bi mogel predstavljati sveta, v katerem živimo, sveta z elektroniko in hitrimi avti, sveta, v katerem se vsem mudi in se ljudje večinoma zmenijo le zase. Mislim, da bi mislil, da se je zbudil na popolnoma drugem planetu. Jože Plečnik bi bil začuden, zmeden, morda prevzet ... A bi si hitro opomogel. Zdi se mi, da je bil človek z visoko inteligenco in razumom in hitro bi spoznal, da nismo več v časih, ko so se le redki peljali z avtomobilom, ko ni bilo telefonov in socialnih omrežij, ko ulice niso bile zapolnjene z avtobusi in z ljudmi, ki hitijo po opravkih.

Plečnik bi se z zanimanjem sprehajal po ulicah Ljubljane in razmišljal, koliko se je spremenila od takrat, ko je prvič videl. Zagledal bi svoja umetniška dela in se čudil, kako mogočna so videti. Sprehajal bi se po poteh Tivolija in občudoval naravo. Z boljše perspektive bi si želel ogledati prestolnico, zato bi se z vzpenjačo vzpel do Ljubljanskega gradu. Odšel bi na razgledno točko in občudoval mesto. Razmišljal bi, kako je lahko mesto, ki ga ima v spominu on, videti tako drugače kot danes, hkrati pa je polno podobnosti. Spominjal bi se lepih spominov, ki jih je doživel s prijatelji na tem mestu. Z vzpetine bi opazoval svoja arhitekturna dela in bil ponosen nase.

Čez nekaj časa bi se odpravil do ustanove, s katero je še posebej zadovoljen – Gimnazije Jožeta Plečnika. Začel bi se sprehajati po hodnikih in opazoval zgradbo od znotraj. Srečeval bi otroke in profesorje, z njimi bi se pogovarjal in jim dejal, naj sledijo svojim sanjam in uspešno naredijo šolo. Ponosen bi bil, da je naredil stavbo, v kateri se dijaki učijo, profesorji pa jim to znanje predajajo. Nekaj časa bi še taval po šoli, posedal v razredih z dijaki, nato pa odšel iz šole, ponosen nase in na svoja dela. Kakšno uro bi se še sprehajal po mestu, potem pa bi se odločil, da je videl vse, kar je želel, in se vrnil, od koder je prišel.

Zanima me, kako bo čez 150 let. Bodo Plečnikove zgradbe še vedno stale? Se ga bodo ljudje še vedno spominjali kot največjega arhitekta v Sloveniji ali bo pozabljen? Na ta vprašanja ne morem odgovoriti, mislim pa, da bi bilo škoda pozabiti arhitekta, ki

je zasnoval in ustvaril številne zgradbe, ki popestrijo Ljubljano in ostala mesta po Sloveniji ter v tujini.

Lana Osojnik, 2. E

Jože Plečnik je bil rojen v Ljubljani 23. januarja 1872 v nizkih in malo uglednih stavbah v Gradišču. Bil je največji slovenski arhitekt. Letos praznujemo 150. obletnico njegovega rojstva. Tudi v naši šoli, ki se imenuje po njem, smo v njegov spomin praznovali z različnimi dogodki in tako proslavili njegovo delo. Poznamo ga po tem, da je naredil načrte za dva izmed najlepših slovenskih mostov: Tromostovje in Čevljski most. S svojimi deli je zaznamoval tri evropske prestolnice – Dunaj, Prago in Ljubljano. Ustvarjal je pred prvo svetovno vojno in po njej, v času med obema vojnama in tudi po drugi svetovni vojni. Doživel je mnogo sprememb v arhitekturi.

S Plečnikom sem se sprehodil po Ljubljani in si ogledal dela, ki jih je ustvaril po prihodu z Dunaja in Prage. V Ljubljano je prišel, ko so mu ponudili mesto profesorja na ljubljanski univerzi. Pred očmi je imel Ljubljano. Ljubljani je namenil vsebino in vizijo novih Aten. Želel ji je dodati sredozemski videz. Najin sprehod se je začel pri njegovi hiši v Trnovem, kjer je oblikoval kopno os, ki pelje po Emonski in Vegovi cesti v osrčje mesta na Kongresni trg in park Zvezda. Blizu njegovega doma se reka Ljubljanica razcepi na Ljubljanico in Grubarjev kanal. Pot naju vodi do Šentjakobskega mostu, naprej do Čevljskega mostu in Tromostovja. Tromostovje je vrh Plečnikovega ustvarjanja. Ob Tromostovju je oblikoval tržnico. S tržnice naju pot popelje do Križank, Narodne in univerzitetne knjižnice in do Uršulinske gimnazije, ki se danes imenuje po njem. Uršulinke so v času 1939–1941 ob cerkvi in samostanu uspešno razvijale dekleško predšolsko, osnovno in gimnazijsko šolanje. Da bi dobile denar za pozidavo novega gimnazijskega poslopja, so odprodale del znamenitega Uršulinskega vrta, ki se je razprostiral zahodno od cerkve in samostana in ki ga danes zaseda poslovno-kulturni kompleks Trga republike. Plečnik je s postavitvijo stavbe Uršulinske gimnazije načrtoval podobo nove Šubičeve ulice. Pot naju vodi do Vzajemne zavarovalnice na vogalu Miklošičeve ulice, nato pa se sprehodiva do cerkve sv. Frančiška v Šiški, blizu katere živim, pot nadaljujeva do Stadiona, ki danes žal propada. Ker je njegovih del veliko, sva se malo spočila in pot nadaljevala do Baragovega semenišča in pokopališkega kompleksa vežic Žale. Žal nama je časa zmanjkalo, da bi odšla do

cerkve sv. Mihaela na Barju, saj je njegovih del, ki so nastala v manj kot dvajsetih letih, veliko. Naučil sem se, da so bile Plečnikove prvine predvsem stebri, preklade in stebriči. Nekaj teh stebričev ima pred hišo tudi moja babica.

Moje srečanje s Plečnikom je bilo zanimivo. Ljubljana je prav zaradi njegovih del postala arhitekturna umetnina. Postala je mesto, ki ga je tako močno oblikoval en sam arhitekt. Ponosen sem, da se z njim vsak dan srečam v šoli in da naša šola nosi ime po tako znanem arhitektu.

Lovro Gorjanc, 2. E

Minilo je 150 let od rojstva enega najpomembnejših slovenskih arhitektov Jožeta Plečnika. Deloval je na Dunaju, v Pragi in v Ljubljani ter na področju nekdanje Jugoslavije. Po Plečniku so poimenovali najvišja slovenska priznanja na področju arhitekture in med drugim tudi našo šolo, ki jo vsi zelo radi obiskujemo in se v njej srečujemo.

Naša šola je postavljena po načrtih arhitekta Plečnika. Na samem začetku šola ni imela prizidkov, kot jih ima danes. Mogoče bi bil Jože malo presenečen, ko bi videl, kaj vse smo šoli dodali, vendar mislim, da bi bil pozitivno presenečen, saj za šolo dobro skrbimo in se trudimo po svojih najboljših močeh, da jo ohranimo čisto ter da v njej ohranimo pozitivno vzdušje.

Gimnazija je pričela delovati po drugi svetovni vojni. Takrat se je vanjo vselila II. državna ženska realna gimnazija. Naša šola je skozi čas zamenjala veliko imen, dokler ni leta 1997 dobila svojega današnjega naziva Gimnazija Jožeta Plečnika.

Študirati si želim arhitekturo, zato bi še posebej rada spoznala Jožeta. Zelo sem navdušena nad njegovimi deli in zato tudi zelo rada obiskujem šolo.

Skratka, menim, da bi bil Jože dokaj ponosen na to, kako skrbimo za šolo in kako danes šola deluje, saj jo dijaki zelo radi obiskujemo.

Halima Porić, 2. D

Bilo je konec pouka. Pospravila sem stvari ter odšla po hodniku proti izhodu. Pred šolo sem videla nekega gospoda. Zdel se mi je nenavaden, kot bi bil iz preteklosti. Imel je čudna oblačila ter videti je bil zelo zmeden. Ko sem si dobro ogledala njegov obraz, mi je postalo jasno, da je to Plečnik. Bila sem začudena. Opazil je, kako strmim vanj, ter stopil do mene. Vljudno me je pozdravil. Sama sem potrebovala nekaj časa, nato pa sem tudi sama odzdravila. Začel mi je pripovedovati, kako se je kar naenkrat znašel tukaj ves zmeden in prestrašen, nato pa se je malo ozrl naokoli in kmalu spoznal, kje je.

Povabil me je, da se z njim sprehodim po šoli. Med ogledom sva naletela na nekaj dijakov, ki se jim je mudilo domov. Vsi so bili zagledani v svoje mobilne telefone, zato naju nihče ni opazil. Plečnik je bil malo razočaran zaradi tega, a je na koncu rekel, da je zadovoljen s tem, kako ravnamo s šolo.

Skupaj sva se nato sprehodila še po Ljubljani. Ogledovala sva si njegove umetnine. Sprehodila sva se čez Tromostovje do NUK-a, vmes pa mi je pripovedoval, kako je bilo v njegovih časih vse drugače. Odpravila sva se tudi do tržnic. Videti je bil zelo zadovoljen, ko sem mu povedala, da je to eden najbolj prepoznavnih krajev v Ljubljani. Ravno mi je pripovedoval, od kod je črpal ideje za vse te svoje umetnine, ko je zazvonil zvonec. Bila sem zelo zmedena, nato pa se odprla oči in videla, da sem še vedno v razredu in da so bile vse le sanje.

Nika Krivec, 2. D

Mentorstvo dijakom, lektoriranje in zbiranje gradiva: Mojca Kolenik, Judita Mohar,
Katarina Nagode, Lara Stele, Živa Željeznov

Zasnova in urejanje: Lara Stele, prof. slo.

Ljubljana, september 2023